

6/2024

revue

LETECKÁ VÁLKA NAD ČESKEM

26-31

4 KAŽDÝ „SPEŠLÁK“ CHÁPE HODNOTU INFORMACE

ROZHOVOR S GEN. HOFÍRKEM

4

14 SPOLEČNĚ JSME SILNĚJŠÍ

CVIČENÍ IMMEDIATE RESPONSE

14

26 LETECKÁ VÁLKA NAD ČESKEM

LION EFFORT 2024 / RAMSTEIN
GUARD

26

44 TENKRÁT V NORMANDII...

PŘÍLOHA DUKLA SPORT

49 MLADÍK HABARTA PŘEKONAL NA STÝPLU LETITÝ ČESKÝ REKORD!

49

44

PERIMETR POKRAČUJE

Pořad Perimetr České televize dál pokračoval i během května na ČT2 týden co týden v podvečer každý pátek dalšími čtyřmi díly druhé řady. Jako obvykle je najdete na YouTube profilu @tvarmycz, oficiálním kanále Ministerstva obrany ČR a Armády ČR, a samozřejmě i v archivu České televize.

Perimetr S2E05 (3. května 2024)

Proč se československá obrana za první republiky spoléhala na lehké opevnění a odkud se vzal název „řopík“? Na to vám v tomto dílu odpoví historik Vojenského historického ústavu Praha (VHÚ).

Naší jedinou vojenskou vysokou školou je Univerzita obrany a specifíkem studia je, že zdokonaluje studenty ve vojenských technologiích i ve vojenských dovednostech, jako jsou střelby či přežití v přírodě.

211. taktická letka, jediná, která používá letouny JAS-39 Gripen, má za úkol chránit vzdušný prostor ČR, ale i okolních států. Reportáž vás seznámí s technickým personálem – se specialisty na drak, motor, výškovou výstroj a aviatický či katapultážní systém.

Vozidla Land Rover Defender 130 Kajman tvoří základní bojovou sestavu výsadkové čtyř komanda 43. výsadkového pluku. Podívejte se, jak si je výsadkáři upravili, aby mohli provádět bojovou činnost po dobu 48 hodin bez zásobení. Výsadková příprava: to jsou padákové houpačky a тренаžéry, seskok na padácích s kruhovým i obdélníkovým vrchlíkem, ale také kurz přežití, tzv. S.E.R.E. Netýká se jen výsadkářů, ale i leteckého personálu včetně studentů Univerzity obrany, kteří chtějí být piloty.

Perimetr S2E06 (10. května 2024)

Proč Spojenci v květnu 1945 stanovili demarkační linii tak, že rozdělovala území Československa na dvě sféry vlivu? A proč se nezměnila v železnou oponu, jako tomu bylo na území

Německa? Na to vám odpoví historik VHÚ Praha Jiří Plachý.

Jak se vyvíjely armádní nože a jaké chladné zbraně dnes používají vojáci AČR?

Než bude 71. mechanizovaný prapor vybaven moderními bojovými vozidly CV90, musí vojáci stále spoléhat na BVP-2. Podívejte se v tomto díle, jaké jsou jeho hlavní výhody i nevýhody.

Reportéři dorazili i za Speciálními silami AČR, nejlépe vycvičenými vojáky se schopnostmi rychle a efektivně zasáhnout téměř v jakékoliv situaci. Jsou připraveni plnit politicky citlivé úkoly nebo úkoly spojené s vysokou mírou rizika.

A na závěr ještě nouzové postupy při opuštění letadla. Víte, že z gripenu se může pilot katapultovat, i když je otočený hlavou dolů a jen 100 metrů nad zemí?

Perimetr S2E07 (17. května 2024)

Tento díl je věnován aktivní záloze ozbrojených sil ČR (AZ), v níž už 20 let slouží dobrovolníci z řad občanů. V současnosti existuje 56 jednotek AZ. Jak záložníci vnímají svou službu státu? Vzniku AZ předcházely poslední výkřiky „Civil!“ na nádražích České republiky koncem roku 2004. Důvody zrušení základní vojenské služby vysvětluje historik VHÚ Praha Jaroslav Láník.

Záložník nadporučík Jan Heřmánek ve svém volném čase slouží nejen vlastní zemi, ale pomáhá také válkou postižené Ukrajině. Jako místopředseda spolku Team4Ukraine organizoval například sbírku, za kterou se pro

ukrajinské vojáky pořídily zdravotnické batohy a zdravotnický materiál.

Cestu, jak zatraktivnit službu v AZ pro studenty vysokých škol, představuje Institut politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. A ještě reportáž z Krkonoš, kde se vojáci AZ učí dovednosti pohybu v horách, speciální tělesnou přípravu, přesuny na sněhu a ledu, lavinovou problematiku, nouzové bivakování nebo improvizované způsoby slaňování na sněhu bez lyží i na nich.

Perimetr S2E08 (24. května 2024)

Milovice jsou nejstarším výcvikovým vojenským prostorem na našem území: založen byl už v roce 1904. Po vzniku Československa zde vznikla řada speciálních útvarů, mezi nimi také tankové vojsko.

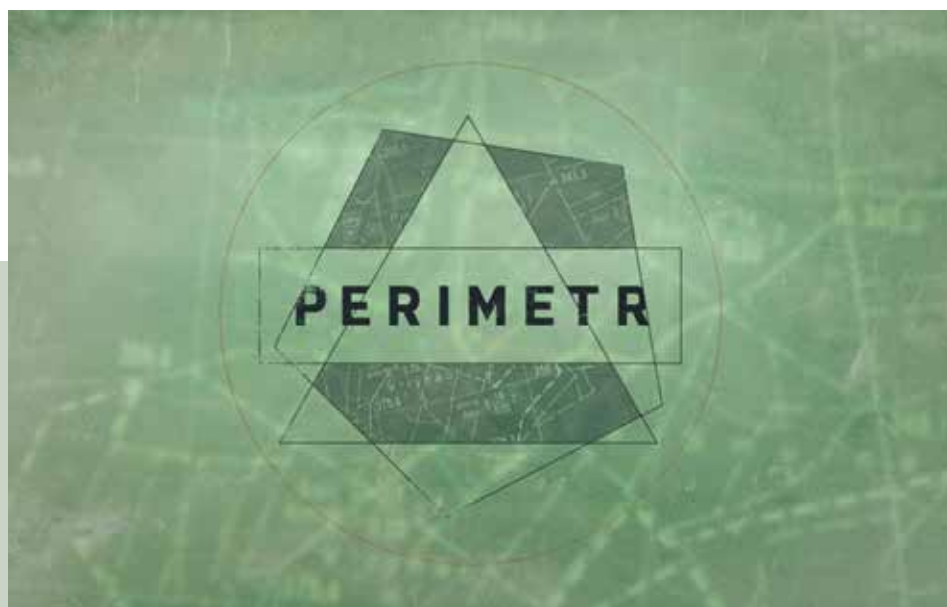
Jaké vlastnosti spojují příslušníky 601. skupiny speciálních sil? Schopnost odolávat nepohodlí, touha po sebezdokonalování, umění být týmový hráč a mít, jak se říká, „srdíčko“. Esprit de corps totiž stojí na vzájemné důvěře, protože každý vkládá svůj život do rukou těch druhých. Výběrové řízení k 601. skupině může trvat i několik let.

Hradní stráž je samostatnou složkou ozbrojených sil České republiky. Náplní práce šesti strážních rot je zejména ostraha sídel prezidenta, a to na třech stanovištích: Pražský hrad, Královské zahrady a zámek Lány.

Centrum dopravní výchovy je jedinečné výcvikové zařízení, které připravuje vojenské řidiče k získání profesní způsobilosti k řízení vozidel ozbrojených sil ČR pro potřeby a v podmínkách resortu obrany.

Ministerstvo obrany je zřizovatelem Armádního sportovního centra Dukla. Připravuje sportovce k reprezentaci naší země na nejvyšší úrovni, jako jsou olympijské hry, mistrovství světa a Evropy a světové poháry.

Text: redakce A reportu

Playlist Perimetru

Všechny uvedené jednotlivé reportáže najdete stejně jako první řadu jednoduše na YouTube v playlistu Perimetru.

M. HOFÍREK

KAŽDÝ „SPEŠLÁK“ CHÁPE HODNOTU INFORMACE

Brigádní generál Miroslav Hofírek téměř rok a půl působí na postu ředitele Ředitelství Speciálních sil AČR (ŘeSpec). Po téměř třech desetiletích služby v armádě zdůrazňuje význam informací a inovací v moderním vojenství. Speciální síly hrají klíčovou roli nejen v boji proti terorismu, ale také v přípravě na konvenční konflikty a v boji proti hybridním hrozbám. Generál Hofírek klade důraz na sofistikovaný výběr a kontinuální vzdělávání personálu i spolupráci se zahraničními partnery jako nezbytnost pro udržení konkurenceschopnosti v měnícím se bezpečnostním prostředí.

Pane generále, do armády jste vstoupil v roce 1996. Za svou kariéru jste nasbíral spoustu zkušeností, byl jste čtyřikrát nasazen v Afghánistánu, působil jste ve strukturách NATO v Belgii a prošel mnoha pozicemi napříč strukturou speciálních sil. Jak vás tyto zkušenosti připravily na výkon funkce ředitele ŘeSpec?

Já jsem vděčný za svou dosavadní kariéru a za setkání s lidmi, se kterými jsem mohl pracovat a od kterých jsem se mohl inspirovat. Každá pozice mi přinesla spoustu výzev, ale výzvy jsou potřebné k tomu, aby se člověk rozvíjel. Oceňuji příležitost mít pestrout kariéru, a to právě proto, že pozice, přes které člověk prochází, mu přinášejí nové perspektivy. Jako velmi pozitivní věc vidím příležitost pohlednout na ten systém, ve kterém sloužíte, zvnějšku, což umožňují například zahraniční operace nebo pracoviště. Každá pozice je něčím unikátní, v případě ředitele speciálních sil

je velkou výzvou široké portfolio činností, se kterým musím pracovat.

Za dobu vaší kariéry prodělaly speciální síly velký vývoj. Jak se změnila v průběhu času jejich role?

Hlavní úkoly speciálních sil se za tu dobu nezměnily, lze je rozdělit do tří základních kategorií, a to je speciální průzkum a zpravodajská činnost, podpora a vliv a pak ofenzivní činnost. Co se ale změnilo, byl kontext provádění speciálních operací. Novodobé speciální síly České republiky lze datovat někdy od roku 2003. Naší první bojovou misí byla v roce 2004 Enduring Freedom v Afghánistánu. Následujících dvacet let jsme věnovali poměrně hodně úsilí provádění operací typu protiteroristický boj, kde speciální síly plní prominentní roli, protože naší specialitou je provádět sběr informací a tzv. přesné údery. Zafungovali jsme v tomto jako katalyzátor změny. To, co

speciální síly dělaly na začátku těchto kampaní v Afghánistánu, Iráku atp., se nám pak podařilo předat i dalším druhům sil.

Jsem přesvědčen, že jako katalyzátor změny mohou speciální síly fungovat dodnes, alespoň v některých oblastech, jako je taktika malých jednotek, vybavení jednotlivce a částečně pak i sběr informací a využívání technologií. Díky svojí velikosti a výběru lidí máme ideální podmínky pro testování nových přístupů a iniciaci změny.

Bezpečnostní situace ve světě se ale hodně změnila. Nedaleko od našich hranic probíhá konvenční válka velkého rozsahu. Jaké jsou priority speciálních sil ve světě současných globálních krizí? A co to znamená pro jejich budoucí zaměření?

Zásadní zlom nastal v roce 2014 po ruské anexi Krymu a rozpoutání válečného konfliktu na východní Ukrajině. To byl budíček. Uvědomili

jsme si, že základní úkol ozbrojených sil, to znamená obrana a odstrašení, je stále relevantní. A tak jsme museli změnit svou čistou orientaci na protiteroristický boj a začít hledat, jak být relevantními ve vztahu k těmto hlavním úkolům Armády ČR.

Role speciálních sil je nejvýznamnější právě v době před vypuknutím samotného ozbrojeného konfliktu, kdy je důležitým úkolem příprava prostředí pro budoucí vojenské operace. Jednou z dalších rolí je vytváření strategických dilemat. To znamená činnost, jejímž výsledkem je neschopnost protivníka plně se koncentrovat na dosažení svého strategického cíle, např. okopáváním kotníků na periferiích, znemožněním protivníkovi plně financovat válku a další.

Posledních dvacet let plnily speciální síly operace v prostředí s garantovanou vzdušnou nadvládou a s protivníkem, který nikdy nebyl na srovnatelné technologické úrovni. Dnes si musíme zachovat tyto schopnosti, ale zároveň být schopni fungovat v potenciálním konfliktu s Ruskou federací, což je sofistikovaný, technologicky vyspělý nepřítel.

Moderní obrana ale také zahrnuje zadržování hybridních hrozeb a zvyšování odolnosti státu. Jakým způsobem se na tom podílíte?

Zadržování nebo potlačování hybridních hrozeb je společně právě s protiteroristickým bojem jedním z pilířů operačního rámce speciálních sil. Snažíme se pomáhat zvyšování odolnosti státu, konkrétně kritických organizací a kritické infrastruktury tak, aby byly odolné proti napadení nepřítelem. Uvedu dva příklady, a to je naše cvičení se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a v nedávné době také cvičení se Správou státních hmotných rezerv. V rámci cvičení tyto organizace na základě přesně smlouveného scénáře zatížíme útokem v informačním nebo fyzickém prostředí, a tím, že na to daná organizace musí reagovat, pomáhá jí to identifikovat vlastní zranitelnosti. A identifikace zranitelností je prvním krokem k jejich odstranění.

Zároveň se snažíme buď svojí expertizou, nebo zpravodajsky informačně podpořit další entity tak, aby mohly účinně vést protihybridní boj na území teritoria. Hybridní válka se

dá chápat jako kombinace konvenčního a nekonvenčního přístupu k válčení. Speciální síly reprezentují ten nekonvenční přístup, což nás činí experty na odhad potenciálního postupu organizací, které používají nekonvenční taktiky a přístupy pro vedení činnosti.

A pak jsou tu nové technologie...

Ve své vizi jsem popsal, že pokud chce organizace uspět v současném a budoucím operačním prostředí, musí být inovativní. Inovace se podle mě dají rozdělit do dvou kategorií, na jedné straně myšlenkové nebo operační, na straně druhé technologické.

Jsem přesvědčený o tom, že hledání řešení pouze v technologické oblasti nestačí. Smysl operační inovace je v hledání nových přístupů, které sice využívají technologie, ale kde základem řešení je nová myšlenka. V tom musíme být ve speciálních silách, a potažmo v České republice velmi agilní, protože náš zdrojový rámec není tak velký jako u jiných velkých armád, takže nemůžeme mít všechny technologie, které vidíme okolo sebe. A proto je pro nás operační inovace stěžejní.

Nicméně v multidoménovém operačním prostředí, jak je chápáno v NATO, se bez technologií, které umí koordinovat a synchronizovat účinky v jednotlivých doménách, neobejdete. Americký pilot plukovník John Boyd přišel s tzv. OODA cyklem, tj. pozoruj, orientuj se, rozhodni a konej. Čím víc jste schopni vyprodukovat informovaných rozhodnutí v čase, tím víc vyvádíte protivníka z rovnováhy. A právě v té rychlosti pozorování, orientace, rozhodování a přenosu rozhodnutí na aktéry, kteří vytváří účinek, může nesmírně pomoci moderní technologie včetně umělé inteligence.

K tomu je ale zapotřebí kvalitní personál, který je schopen tyto technologie zvládnout a zavádět ty inovativní myšlenky, o kterých jste mluvil. Jaká opatření jste přijali k zajištění kontinuity vzdělávání a profesního rozvoje personálu speciálních sil? Co vám pomáhá zůstat elitní jednotkou AČR?

Pokud sofistikovaně vyberete lidi, vybavíte je tím nejlepším materiálem, poskytnete jim maximálně kvalitní výcvik a pro daný úkol dáte dohromady ty správné z nich, tak úkol splníte s vysokou pravděpodobností. A to děláme u speciálních sil. Personál je pro nás prioritou číslo jedna. Je to naše největší konkurenční výhoda, protože se snažíme vybírat kvalitní personál poměrně sofistikovaným způsobem tak, aby uspěl v situacích, které může přinášet budoucí bojiště.

Požadavky nejsou malé. Potřebujeme, aby naši lidé byli schopni fungovat v očekávaném operačním prostředí, které se dá charakterizovat jako proměnlivé, komplexní, nejisté a mnohoznačné. Aby byli schopni absolvovat veškeré vzdělávání a výcvik, které jsou poměrně mentálně, fyzicky a časově náročné. A byli se schopni vzdělávat a zvyšovat svou specializaci v průběhu celé své kariéry.

Brigádní generál Miroslav Hofírek na společné poradě s velitelem Velitelství pro operace generálmajorem Václavem Vlčkem a ředitelem sekce zpravodajského zabezpečení AČR brigádním generálem Romanem Hytšou.

Není to jen o výběru a výcviku. Implementujeme také program human performance. To znamená, že se daného příslušníka snažíme ladit jak fyzicky, tak psychicky, aby byl schopen dosahovat špičkových výsledků při práci. Chceme se o své lidi postarat. Pečovat o personál znamená i odpovědnou a pravidelnou personální práci. Chci, aby mí lidé věděli, co se od nich očekává, věděli, jak mají ve své práci pokračovat, a aby je jejich práce naplňovala a motivovala k dalším výkonům. Neříkám, že nemáme v tomto ohledu žádné deficity, ale mělo by to tak být a snažíme se na tom pracovat.

Když se řekne voják speciálních sil, mnoho lidí si představí, jak se říká „vykopávací dveří“. To je ale velmi úzká představa, souhlasíte?

Děkuji za tuto otázku. Já jsem poměrně nešťastný z té zkratky, kdy se o nás mluví jako o vykopávacích dveřích, protože jsem přesvědčený, že můžeme nabídnout víc. Kromě toho, že jsme mistři ve fyzickém ničení, ovládáme celou řadu jiných činností, mezi něž patří i zpravodajská činnost a průzkum. A kromě přímého působení jsme schopni i projekce vlivu, to znamená dosahování účinku skrze někoho jiného.

Zpravodajská činnost hraje u nás významnou roli. Abyste byla schopná udělat nějaký přesně kalibrovaný účinek, ať už fyzicky, nebo

v informačním prostředí, vždy potřebujete informace. A ty se my snažíme získávat, ať už pro vlastní operace, nebo ve prospěch někoho jiného.

Získ informací může vyústit ve speciální operaci, nebo naopak mohou být speciální síly vrženy do daného prostředí, aby získaly informace na místě. To je u nás velice poptávané právě díky personálu. Naši lidé se umí adaptovat na různé typy prostředí včetně kulturních adaptací. Já považuji speciální síly za nástroj, který může právě neeskalovat stávající krizi, jelikož používáme taktiku a techniky, které jsou skryty pod úrovní šumu prostředí, ve kterém se dějí.

Co toto vypovídá o požadavcích na rekrutaci příslušníků, specificky pro zpravodajské zabezpečení? Jaké dovednosti, schopnosti a kvality hledáte?

Vycházíme z historie útvarů speciálního průzkumu, a to pro mě znamená, že každý náš člověk má mít pozitivní vztah k informacím, chápat jejich hodnotu a mít schopnost je získávat. Naši specialisté pak musí umět zpracovávat velké množství dat, kriticky myslet, být schopni využívat různé analytické nástroje, být schopni rozlišit informaci, která je zásadní, od té, která je doplňková.

U speciálních sil oceňujeme dva typy expertiz – funkční a regionální. Regionální expertiza

znamená, že se daný člověk orientuje v nějakém regionu a je schopen obdržené informace zasazovat do kontextu. Navíc je velkou výhodou, pokud má dotyčný ještě znalost dominujícího jazyka regionu. Funkční experti se pak specializují např. na technologie, ekonomiku, politologii nebo právo. A z kombinace regionální a funkční expertizy vzniká komplexní analýza. Toto vše se snažíme mít a kultivovat.

To, že na lidi, kteří jsou u nás, jsou kladeny vysoké požadavky, by nemělo odradit uchazeče. Hledáme lidi, kteří mají schopnost podstoupit výcvik, schopnost sami se vzdělávat a mají vysokou úroveň sebedisciplíny. S těmito předpoklady je možné dosáhnout téměř všeho. Nutno podotknout, že zpravodajština v tomto kontextu není sexy věc. Je to věc, která je předpokladem každého úspěchu, ale o analytických se nikdy nemluví, mluví se potom o těch, kteří dělají ten efekt. Proto bych rád dodal, že jsem na naše zpravodajské odborníky hodně hrdý!

Mluvíte o různých funkčních nebo regionálních expertizách. Jak v tomto kontextu využíváte příslušníky aktivní zálohy? To bývají často lidé, kteří mají svou odbornost v civilním životě, mají unikátní pohled, ale zároveň nechtějí nebo nemohou být profesionálními vojáky.

Určitě ano. Já ten institut aktivní zálohy považuji za velice užitečný z těch důvodů, které jste zmiňovala. V odpovědi na vaši první otázku jsem

zmínil, že je nedocenitelné, když má člověk v průběhu kariéry možnost sloužit na pozici, která mu umožní nahlédnout systém zvenjšku. To je právě to, co nabízí aktivní záložníci, protože přicházejí z jiných kariérních proudů, z profesí, o které máme zájem, ale prakticky je nejsme schopni vychovat uvnitř ozbrojených sil, ani je vysoutěžit na trhu práce. A skrze

aktivní zálohu se nám daří spolupracovat s takovými špičkovými odborníky v civilu.

Fenoménem doby je stírání hranic mezi válkou a mírem, a tedy i mezi vojenským a nevojenským. Spousta zpravodajsky hodnotných informací pochází z otevřených zdrojů. Jak se speciálním

Generál Hofírek přebírá funkci ředitele Ředitelství Speciálních sil.

silám daří přizpůsobovat se novým trendům, jako je např. právě zpravodajství z otevřených zdrojů (open source intelligence / OSINT)?

Já si dnes naši činnost bez využití otevřených zdrojů nedokážu představit. Ignorovat OSINT znamená si uříznout nohy a střelit se do hlavy, protože bez toho nelze být. A myslím si, že si to uvědomuje každý člověk, který měl příležitost se nad tím trochu zamyslet.

Každý člověk, který jakkoli publikuje nějakou informaci, se stává zdrojem. Bavíme se tedy o obrovské kategorii lidí, kteří něco publikují ve veřejných zdrojích a s globálním dosahem. Bez takových zdrojů bychom byli omezeni pouze na velmi úzký balíček senzorů, ať už lidských, nebo technických.

A u nás máme lidi, kteří dokážou ty informace najít, analyzovat a přetransformovat pro operační použití. O tom ten moderní OSINT

jeden z průkopníků OSINT v NATO. A to, že my jsme byli schopni se v tomto úsilí spojit s nejlepšími, považuji za velkou věc. Celá ta akce je něco, co OSINT jako takový a jeho využití ve speciálních silách i jinde v bezpečnostní komunitě může posunout výrazně vpřed.

Snažíme se dát dohromady všechny různé globální aktéry, kteří mají k problematice OSINT co říct, abychom jednak poskytli vzdělání, ale také si vyměnili zkušenosti. A především abychom navázali skutečnou spolupráci. Ta spočívá v tom, že můžeme vzájemně těžit z výsledků práce OSINT týmů v různých zemích bez toho, aniž by jeden musel dělat to, na čem už pracuje někdo jiný.

Letos slaví Česká republika 25 let členství v NATO. Na jaké úrovni a v jaké oblasti probíhá u speciálních sil spolupráce se zahraničními partnery?

je. Dokáže vám poskytnout základní orientaci, dát vám nejnovější a nejrychlejší informaci, že se něco někde děje, kterou pak můžete prověřovat z jiných zdrojů. To je něco, co v současné době činí OSINT fenoménem.

Speciální síly pořádají letos konferenci a kurz OSINT, kterého se účastní mnoho příslušníků armád NATO i dalších partnerských zemí s velkým zastoupením komunity speciálních sil (Special Operations Forces / SOF). Osobně jste převzal nad akcí záštitu. Co pro vás uspořádání takové akce znamená?

Pro celé speciální síly i pro mě osobně je to obrovská čest. Uspořádání akce podobného typu není v OSINT komunitě běžnou záležitostí. Česká republika se tím tedy zařadí mezi OSINT špičky, minimálně co se týče speciálních sil států Aliance.

Když jste mluvila o té záštitě, tak je potřeba zmínit úzkou spolupráci s dánskými speciálními silami, s dánským SOCOM, což je také

Partnerství nabízí možnost společného hledání, a proto jsou vzájemné interakce velmi cenné. Nemuset absolvovat stejné chyby a nemuset procházet stejné slepé uličky vám ušetří čas a energii.

Minimálně uvnitř států NATO – a někdy i s partnery mimo ně – takové úsilí je, a díky tomu obrovskému množství zkušeností, na kterých se dá stavět, lze akcelarovat progres v té dané oblasti. Uvedl jsem oblast OSINT, ale platí to pro každou oblast. Zahraniční spolupráce je základem pro interoperabilitu. A bez interoperability není mnohonárodnostní operace možná. A vrátím se na začátek našeho rozhovoru, kde jsem zmínil přínosy zahraniční spolupráce. Zahraniční spolupráce vám nastavuje zrcadlo, a to vás vždy posune dál. My jsme si toho u speciálních sil vědomi a využíváme tedy každé takové příležitosti.

Text: autorka je příslušnicí Speciálních sil AČR, foto: Speciální síly AČR

**KDYKOLIV A KDEKOLIV
VRTULNÍKÁŘI PŘIPRAVENI
K NASAZENÍ**

Na vodním cvičišti u Labe v Litoměřicích probíhal pravidelný letecký výcvik posádek vrtulníků W-3A Sokol a Mi-17 před sezonou možných požárů v přírodě. Posádky vrtulníků a hasičské jednotky z 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely si ve spolupráci s civilními hasičskými jednotkami záchranných složek vyzkoušely všechny tři možnosti nabírání vody do bambi vaku a následného shozu vody na určenou plochu.

Plnění bambi vaku z velkokapacitního bazénku se ukázalo jako nejefektivnější

„Z mého pohledu je tento typ vrtulníku pro hašení rozsáhlého požáru naprosto ideální. Čím více vody se shodí do ohně, tím větší je šance požár uhasit,“ říká pilot vrtulníku Mi-17 kapitán Jan Lehet, který zasahoval v Hřensku, a dodává, že pro něj osobně bylo toto ostré nasazení úplně něco nového, protože do té doby neměl s tímto větším vrtulníkem při hašení požáru žádné zkušenosti. „Největší výzvou pro mě bylo plnění vody do bambi vaku o objemu 3 000 litrů z velkokapacitního bazénku, které se v Hřensku ukázalo jako nejefektivnější. Vodní plocha byla v doletové vzdálenosti více než sedmi kilometrů a nabíráním vody do bambi vaku přímo z vodní hladiny bychom ztratili cenné minuty. Úkolem hasičů proto bylo dostat vodu blíže k místu zásahu,

a to zabezpečili právě těmito bazény. Proto zde nacvičujeme přesně to, co jsme dělali v Hřensku, a všechny zkušenosti jsme zařadili do našeho současného výcviku,“ dodává pilot.

Létání s hasicím vakem – vrchol pilotáže

Při nabírání vody do bambi vaku a následném shozu vody je naprosto klíčová komunikace řidičího pilota s palubním technikem. Ten navádí pilota a přesně mu sděluje údaje, aby bambi vak mohl být bezpečně naplněn. Samotný shoz vody a vypuštění bambi vaku ovládá palubní technik, který navádí pilota na určenou plochu. Důležitou roli ale v posádce hraje i druhý pilot.

„V Hřensku byla situace, kdy bylo ve vzduchu až deset vrtulníků. Druhý pilot hlídá okolí, aby se stroj ve vzduchu nesrazil s ostatními. Byla to mimořádná a nebezpečná situace a pro

nasazené vrtulníky byla v danou chvíli bezpečnost alfa a omegou úspěšné akce. Celý tento náš současný výcvik je zaměřen právě na souhru a spolupráci posádky, ale i na komunikaci a součinnost s druhým vrtulníkem ve vzduchu,“ dodává kapitán Lehet.

Jeho slova potvrzuje i pilot vrtulníku W-3A Sokol kapitán Michal Scherks. „Specifika tohoto druhu provozu jsou hlavně v zavěšeném bambi vaku přímo pod vrtulníkem. Je to přídatné zařízení, o které se musí pilot starat kromě standardního rozměru vrtulníku, ale opět musí spoléhat na spolupráci s palubním technikem, protože pod vrtulník, kde je bambi vak zavěšen, nevidí.“

Palubní technik jsou druhé oči pilota a ten se řídí pouze jeho pokyny. Aby vrtulníky mohly zcela využít plný potenciál s naplněným bambi vaku, musí mít méně paliva. Díky tomu se

Hasicí vak BB6578

stroje dostávají do krajního režimu ohledně zásoby paliva, což má v teplých letních dnech neblahý vliv na průběh letu. Pro piloty je důležitá i konečná fáze, a to je přistání vrtulníku se zavěšeným bambi vakem. Palubní technik opět navádí pilota na vhodné místo přistání, a to tak, aby se bambi vak nepoškodil.

„Přistání je prakticky stejné jako bez bambi vaku, ale v poslední fázi položíme vak na zem, vedle vrtulníku vpravo a mírně vzadu. Závěsná lana musí být natažena a ideální je položit ho na travnatý povrch, aby se materiál nepoškodil,” vysvětluje pilot vrtulníku W-3A Sokol kapitán Scherks.

Armáda zasahovala u rozsáhlého požáru v Národním parku České Švýcarsko v roce 2022. Ve Hřensku se jasně ukázalo, že hašení ze vzduchu bylo jednoznačně nejefektivnějším způsobem likvidace požáru. Tehdy armáda nasadila dva vrtulníky W-3A Sokol s bambi vaky o objemu 1 600 litrů vody. Situace byla mimořádná, jednalo se o požár maximálního rozsahu, proto byl nasazen i vrtulník Mi-17, který dosud armáda pro hašení požáru nepoužívala. K tomuto účelu měla pro tento stroj zapůjčený bambi vak o objemu 3 500 litrů od civilní firmy. Na základě těchto zkušeností má 24. základna dopravního letectva Praha-Kbely v současné době zapůjčený bambi vak s kapacitou 3 000 litrů od státního podniku

LOM Praha, aby ho mohla v případě mimořádné situace nasadit.

Hasicí vak BB6578 se zařízením Powerpack

„Tento hasicí vak, se kterým tu nyní probíhá výcvik, je schopen přinést násobně větší účinnost hašení a likvidace požárů v porovnání se stávajícími hasicími vaky BB3542, které se používají v podvěsu vrtulníků W-3A Sokol,” řekl praporčík Jiří Zelenka, revizní technik 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely s tím, že v Hřensku se zcela jasně prokázala nutnost použití vrtulníků vybavených hasicími vaky o kapacitě minimálně 3 000 litrů.

Vak se připojuje k vrtulníku pomocí krátkého prodlužovacího lana přímo na hák zámku vnějšího podvěsu, který je umístěn v nákladovém prostoru vrtulníku.

„Vnější závěs vrtulníku Mi-17 má nosnost 3 000 kg, u vrtulníku Mi-171Š pak 4 000 kg. Při operačním použití se hasicí vak bude standardně plnit na 90 procent své kapacity, což je přibližně 2 700 litrů vody, především z toho důvodu, aby měl vrtulník dostatečnou zásobu paliva pro činnost nad požářištěm, tzv. play time minimálně hodinu a půl letového času,” vysvětluje praporčík Zelenka.

Další novinkou oproti již zavedeným typům hasicích vaků je ovládání výpustě vaku pomocí autonomního zařízení Powerpack, které

ovládá palubní technik z nákladové kabiny. Zařízení má vlastní baterii s vysokou kapacitou a signalizaci stavu nabití. Spojení s hasicím vaku je konstrukčně řešeno tak, aby byla zachována možnost nouzového odhození hasicího vaku bez rizika poškození vrtulníku. „Zařízení je umístěno v přenosném kufru a je plně přenosné. Umožňuje až stovky shozů bez nutnosti dobití. Zároveň je natolik flexibilní, že poskytuje ovládání vaku bez úpravy vrtulníku, takže je možné navěsit celý hasicí systém na jakýkoli vrtulník s odpovídající nosností,” popisuje ovládací zařízení technik.

Armáda chce být připravena k nasazení kdykoliv a kdekoliv

„Veškeré činnosti jsou jen o nácviku, proto jsme do našeho pravidelného výcviku zařadili i ty zkušenosti, které jsme si z ostrého nasazení v Hřensku odnesli, a využíváme je ke zdokonalení našich posádek vrtulníků i naší hasičské jednotky v případě aktivace Armády České republiky při podobných mimořádných situacích. Chceme být jako armáda připraveni k využití kdykoliv a kdekoliv, a proto jsme dnes tady,” dodává závěrem kapitán Jan Lehet.

Autor: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba

LET NATO AWACS POD TAKTOVKOU ŽEN

Operační mise na ochranu hranic NATO

Okamžik, který se zapíše do historie ženského vojenského letectví. V první polovině letošního roku Velitelství vzdušných sil včasné výstrahy a řízení NATO (NAEW & CF) připravilo vůbec poprvé letovou misi průzkumu vzdušného prostoru ve složení výhradně ženské posádky. V pravidelném letu na podporu posílení činností NATO v oblasti zvýšené bdělosti měla své zastoupení i Česká republika. Dvě příslušnice Vzdušných sil AČR byly součástí šestadvacetičlenného týmu spojeneckého letadla, které pravidelně mapuje vzdušný prostor Severoatlantické aliance.

Jedna mise trvá přibližně deset hodin, kdy letoun E-3A AWACS krouží ve výšce zhruba deseti kilometrů a posádka analyzuje, co se děje v zájmovém vzdušném prostoru. Tento konkrétní let byl zorganizován k oslavě Mezinárodního dne žen jako standardní operační let, jehož cílem bylo ukázat, že ženy jsou schopny vykonávat úspěšně povolání, ve kterých tradičně dominují muži.

Ženy stejně úspěšné jako muži

Účelem tohoto letu byla pravidelná operační mise na ochranu hranic NATO. Co však bylo unikátem, bylo to, že mnohonárodní tým tvořily jen ženy. Let zorganizoval tým NAEW & CF Women's Initiative Team (WIT), jehož cílem je prosazovat rovnost a začlenění žen do speciálních týmů. Prokázalo se, že každou pozici na palubě letounu AWACS mohou ženy vykonávat stejně jako muži.

„Jako první ženy zastupující Armádu České republiky na těchto pozicích jsme velmi potěšeny, že jsme byly součástí tohoto historického letu. Během této mise vše proběhlo jako

při každém jiném letu. Výborná nálada nás provázela od začátku až do konce a všechny členky posádky byly nadšené, že mohly reprezentovat svůj národ při této události,“ říkají shodně majorka Margit Řádková, Tactical Director (velitelka operační posádky), i kapitánka Aneta Boráková, Surveillance Controller (řídící průzkumu).

Počet žen v rámci NATO neustále roste

Podle dokumentu Souhrn národních zpráv členských a partnerských zemí NATO pro rok 2020 se počet žen v ozbrojených silách Aliance od roku 1998 zvyšuje. Vzhledem k tomu, že posláním Severoatlantické aliance je ochrana téměř miliardy lidí, se NATO domnívá, že ženy hrají a budou hrát zásadní roli ve všem, co přispívá k vybudování silnější společné obrany. „Každý je jedinečný a přináší individuální schopnosti do společného týmu, který čerpá z jednotlivých specializací a dovedností, což přispívá k celkové operační efektivitě v rámci NATO. Splněním úkolu tato ženská posádka dokázala, že ženy jsou úspěšné i v takových

specializacích, ve kterých dříve excelovali pouze muži,“ poznamenala majorka Řádková. „Genderová hlediska jsou v současné době integrována do obranného plánování NATO, do požadavků na strategické zpravodajství a do jeho práce v boji proti terorismu. Severoatlantická aliance věří, že každá politika, program nebo projekt může ovlivnit muže a ženy odlišně, takže pochopení těchto rozdílů může pomoci zlepšit způsob vykonávané práce,“ doplňuje svoji kolegyni kapitánka Boráková.

Nic není nemožné

„V posádce byli tentokrát mimořádně zastoupeni i dva muži, jelikož na dvou specializacích nemáme momentálně ženské zastoupení. Hlavní myšlenkou celé této akce ale bylo uskutečnit tento let k oslavě Mezinárodního dne žen a ukázat mladým dívkám, že nic není nemožné a hlavně nebát se motivovat k vyšším cílům,“ dodávají obě české zástupkyně české armády.

**Text: Jana Deckerová,
foto: Michael Linennen**

Mjr. Margit Řádková a kpt. Aneta Boráková

SPOLEČNĚ JSME SILNĚJŠÍ

Cvičení Immediate Response bylo součástí probíhajícího aliančního cvičení Steadfast Defender 24, kterého se letos účastnilo více než devadesát tisíc spojeneckých vojáků ze všech 32 aliančních zemí. Společným cílem bylo prověřit rychlé nasazení amerických sil přes oceán v případě ohrožení některého ze spojenců.

Čtrnáctidenní květnové cvičení probíhalo ve vojenském prostoru Libavá. Jednalo se o jedno z největších společných cvičení s americkou stranou, do kterého se zapojilo okolo 800 příslušníků americké národní gardy ze Západní Virginie a přibližně 400 vojáků 7. mechanizované brigády. Nasazena byla americká vozidla bojové pěchoty M2 Bradley a pásové obrněné transportéry M113 společně s českými bojovými tanky T-72M4 CZ a bojovými vozidly pěchoty.

Posílení schopností spojenců NATO

Historicky největší cvičení v České republice vyvolalo i velký zájem. Kromě dalších

představitelů české armády se cvičení zúčastnil i velitel Velitelství pro operace generálmajor Václav Vlček. „Počítáme s tím, že v budoucnu budou cvičení v podstatě ještě větší. Obě strany se na něj začaly připravovat v lednu, přesuny začaly v březnu a v dubnu. Většina sil Američanů, která byla na Libavě, se přesunovala letecky a techniku měli z 50 procent připravenou předem v Německu,“ informoval generál Vlček.

Toto cvičení ukazuje schopnost spojenců v NATO vzájemně se integrovat. „Společně jsme silnější. Každým dnem, kdy děláme něco, jako bylo toto cvičení, je pravděpodobnější, že odradíme každou hrozbu vůči spojencům.

Pro americké síly to byla dlouhá cesta z USA, takže jsme se nasazením do ČR hodně naučili,“ řekl zástupce velícího generála pro podporu 29. pěší divize Wesley Murray.

Pro českou armádu cenná zkušenost

Podle velitele nasazeného amerického praporu podplukovníka Kevina Hoffmana testovali američtí příslušníci během cvičení nejen samotný přesun, ale i schopnost vzájemné spolupráce a logistických postupů.

Zástupce velitele 7. mechanizované brigády plukovník Miroslav Vybíhal zhodnotil, že šlo o nové zkušenosti, které ocenili i zástupci české armády. „Je to pro nás nesmírná zkušenost.

Cvičíme přesuny na větší vzdálenosti, hlavně interoperabilitu, což znamená, jestli jsme schopni se spojit vzájemně, jestli jsme schopni mluvit. Nejde jen o jazyk, ale o technologie radiostanic. Pro nás je toto velkým přínosem," řekl plukovník Vybíhal.

Na spolupráci obou armád se přijel podívat i americký velvyslanec Bijan Sabet. „Spolupráce ČR a USA nikdy nebyla silnější. Stavíme na pevnosti současné americko-české dohody o obranné spolupráci. Naše armády mohou trénovat a cvičit společně, posilovat interoperabilitu, posilovat NATO, naše armády," řekl velvyslanec.

Certifikační cvičení – vyvrcholení náročných příprav

Náročný čtrnáctidenní výcvik Immediate Response 24 se propojil s vyhodnocením bojové připravenosti (CREVAL). Výcvik se uskutečnil na základě scénáře, který odpovídal podmínkám soudobého symetrického konfliktu

vysoké intenzity a prověřil schopnost praporu zplánovat, řídit a provádět bojovou činnost v sestavě aliančních sil za podmínek blízkých reálnému válečnému konfliktu. Cílem byla certifikace bojové připravenosti 72. mechanizovaného praporu z Přáslavic, jehož část bude nasazena do zahraniční operace na Slovensku.

Schopní plnit operační úkol

Nepřítel, simulovaný jednotkami, vystavoval prapor celé řadě složitých situací. Rozehra zahrnovala prvky konvenční i nekonvenční války včetně rušení spojení pomocí prostředků elektronického boje, napadání míst velení z týlu či použití zbraní hromadného ničení na prvosledové jednotky.

„Naším úkolem bylo zaujmout stanovený prostor obrany, rozmístit krycí síly a následně v kontaktu s nepřítelem prokázat schopnost plynule přecházet v jednotlivé druhy obranných i útočných taktických činností," popsal podplukovník Michal Voltr, velitel 72. mechanizovaného praporu.

Certifikační cvičení představovalo vyvrcholení náročných příprav, která byla zaměřena na společný výcvik od stupně družstvo, četa, rota až po úroveň celého praporu. Získáním certifikace Mission Capable se potvrdilo, že

měsíce společného cvičení jednotek, zacílené na sladění a synchronizaci nejen taktických schopností, ale i oblastí, jako je spojení, logistická podpora či průzkum, byly úspěšné. „Jsme schopni plnit zadaný operační úkol,“ konstatoval k získanému hodnocení velitel 72. mechanizovaného praporu podplukovník Michal Voltr.

Podplukovník Voltr bude na Slovensku zastávat funkci národního vojenského představitele a zároveň zástupce velitele představeného mnohonárodního brigádního velitelství. Výsledkem hodnocení bude závěrečná hodnotící zpráva s doporučením certifikace.

Po celou dobu certifikace byly cvičící jednotky pod dohledem skupiny rozhodčí směny, která prováděla důslednou kontrolu plnění rozehraných úkolů, dohlížela na dodržování bezpečnostních opatření a koordinovala činnost s řídícím štábem cvičení.

Úkolové uskupení prokázalo připravenost

Veškeré taktické činnosti zároveň vyhodnocoval dle standardizované metodiky Combat Readiness Evaluation neboli CREVAL hodnotitelský tým, složený z příslušníků Velitelství pro operace, Velitelství pozemních sil a příslušníků Mnohonárodní divize střed dislokované v maďarském Székesfehérváru.

„Během cvičení Immediate Response 2024 prokázalo úkolové uskupení svoji všestrannou připravenost a podařilo se mu splnit všechna potřebná kritéria k certifikaci bojové připravenosti pro plnění úkolů v rámci sil NATO,“ zhodnotil na závěrečném nástupu vedoucí hodnotitelského týmu plukovník Jiří Simmer.

Podle zastupujícího velitele 7. mechanizované brigády plukovníka Miroslava Vybíhala jsou všestranně připravení velitelé a štáby pro provádění operací naprosto klíčoví. „Právě cvičení, jako je Immediate Response 24, nám pomáhá rozvinout schopnost jednat rychle a efektivně, propojit snahu jednotlivých skupin a vytvořit sehraný, bezchybně fungující tým odborníků. S takovou partou se nebojím postavit čelem jakékoli výzvě,“ zdůraznil.

**Text: kpt. Romana Spitzerová,
foto: svob. Brigita Ročňáková**

PREZIDENT JMENOVAL NOVÉ GENERÁLY

U příležitosti Dne vítězství prezident republiky Petr Pavel jmenoval nové generály. Slavnostní ceremoniál se uskutečnil v Trůnním sále Pražského hradu za účasti nejvyšších představitelů státu i resortu obrany a Armády ČR.

Do hodnosti brigádního generála, tedy nejnižší generálské hodnosti, byli 8. května jmenováni plukovník MUDr. Michal Baran, ředitel sekce vojenského zdravotnictví MO, plukovník gšt. Martin Janatka, náčelník štábu Velitelství pro operace, plukovník gšt. Radek Haratek, velitel Informačních a kybernetických sil, a plukovník gšt. Jiří Líbal, velitel 4. brigády rychlého nasazení. Do vojenské hodnosti brigádního generála ve výslužbě byl

pak jmenován Jiří Růžek, ředitel Vojenského obranného zpravodajství (VOZ) Ministerstva obrany ČR v letech 1994–1999.

Podle prezidenta republiky Petra Pavla je jmenování do generálské hodnosti nejen výrazem dosažení mimořádných pracovních výsledků: „Je také výrazem odpovědnosti. Odpovědnosti nejen k lidem a entitám, jimž budete velet a řídit, je ale také výrazem odpovědnosti k politickému vedení vašich resortů. A to ne

ve smyslu osobní loajality vůči politikovi, ale loajality vůči této zemi. A proto se od vás očekává velice kvalitní odborná rada. Při respektování politického řízení našich ozbrojených sil bez odborné rady, která bude založená na faktech a hlubokých analýzách, se kvalitní politické řízení ani dělat nedá. K tomu vám přeji nejen osobní odvahu, ale i hodně úspěchů.“

Text: army.cz, foto: Jan Schejbal

Ministryně obrany Jana Černochová a náčelník Generálního štábu Armády ČR generálporučík Karel Řehka s nově jmenovanými generály

HHRANICE

Na Slovensku proběhlo cvičení

Více než 1 500 vojáků a přibližně 400 kusů techniky. Tak probíhalo cvičení Strong Cohesion, ve kterém byl hodnocen mnohonárodní prapor na Slovensku podle metodiky CREVAL (Combat Readiness Evaluation). Tým hodnotitelů pod vedením brigádního generála Josefa Trojánka za přítomnosti mezinárodních pozorovatelů NATO konstatoval, že na základě prověření všech požadovaných oblastí je jednotka „combat ready“ a je plnohodnotně schopna plnit operační úkol na východním křídle Aliance. Cvičení se zúčastnily jednotky z České republiky, Německa, Slovenska, Slovinska, Spojených států amerických a Španělska.

Celé cvičení proběhlo pod námětem konfliktu vysoké intenzity, který prověřil mnohonárodní prapor v různých taktických činnostech. Cvičení řídil velitel 2. mechanizované brigády z Prešova brigádní generál Róbert Kecő.

Nové technologie i nové postupy

„Hlavním cílem cvičení bylo splnění kritérií, která jsou velmi detailně stanovena a vyžadována v oblasti personální, materiální, schopnostech plánování nebo samotném vedení operace. Výsledek hodnocení je o to cennější,

že ve všech oblastech byl mnohonárodní prapor vyhodnocen jako excellent,“ řekl velitel mnohonárodního úkolového uskupení plukovník Petr Blecha.

Součástí cvičení bylo rovněž hodnocení v oblasti využití nových technologií, zrychlení procesů velení a řízení v oblasti utajeného hlasového a datového spojení. Dále pak implementace nových postupů v oblasti radioelektroniky a kybernetiky. Právě používání těchto technologií je jednou z mnoha předností mnohonárodního úkolového uskupení

na Slovensku pod vedením České republiky. Zároveň bylo prověřeno vedení operací v klíčových bojových doménách z pohledu místa působení úkolového uskupení – na zemi, ve vzduchu i v kyberprostoru.

Pásová vozidla BVP-2, Puma i Humvee

Hlavní bojové síly, které úkolové uskupení nasadilo, byly mechanizované jednotky, které využívaly česká pásová vozidla BVP-2, německá bojová vozidla Puma včetně kolové techniky, kterou zastupoval slovinský Valuk nebo

UBRÁNĚNY

Strong Cohesion 2024

americký Humvee (HMMWV). Nedílnou součástí byla „československá“ minometná baterie se 120mm a 98mm minomety a další jednotky bojové podpory a zabezpečení. Nepřátelské síly (Opposing forces) pro tyto účely cvičení zastupovala španělská kolová vozidla Vamtac společně s BVP-1 z prešovské brigády, které podporovaly vrtulníky UH-60 Black Hawk. Nasazena byla samozřejmě i logistická, zdravotnická nebo spojovací technika. Mnohonárodní prapor po celou dobu cvičení využíval moderní technologie, například prostřednictvím vozidla TITUS 6x6. „Je poprvé na zahraniční operaci a zásadně zvyšuje schopnosti spojení s prostředky komunikace, které

využívají ostatní národy,” říká velitel praporu podplukovník Radek Šoman. Mnohonárodní uskupení po více než třech měsících tak završilo jednu z nejdůležitějších částí mise na Slovensku. Nadále bude ale pokračovat ve výcviku a plnit spolu dalšími představenými jednotkami NATO úkoly v oblasti odstrašení a posílení východní hranice Aliance včetně podpory ozbrojených sil Slovenské republiky. Také se zúčastnilo slovenského cvičení Slovak Shield 2024, které se uskutečnilo v květnu v Centru výcviku Lešť.

**Text: kpt. Jakub Moravec,
foto: autor a SKKYSIO**

ARMY DEN OPĚT ZABODOVAL

Atrium Flora se po roce opět proměnilo v arénu plnou obrněné techniky, zkušených profesionálů a fascinujících ukázek bojových dovedností. Armáda České republiky uspořádala už 7. ročník akce Army den, která opět přilákala davy nadšenců a potvrdila nebývalý zájem veřejnosti o dění v ozbrojených silách. Slavnostní zahájení se uskutečnilo za účasti ministryně obrany Jany Černochové, 1. zástupce náčelníka Generálního štábu generálporučíka Miroslava Hlaváče a ředitele Agentury personalistiky AČR brigádního generála Vladimíra Studeného. Pozvání na akci přijali i vojenští zástupci Velvyslanectví USA v ČR a delegace příslušníků Ozbrojených sil Polské republiky.

„Dnešní akce je skvělou příležitostí pro všechny zájemce a příznivce české armády, kteří se chtějí seznámit s prací vojáků a na vlastní kůži zažít atmosféru armády,“ přivítala diváky ministryně obrany Jana Černochová v Atriu Flora a dodala, že je velmi ráda, že tato už tradiční akce přilákala spoustu zájemců, kteří si tu přijdou na své. Sama si pak prošla téměř všechna stanoviště a některé vojenské dovednosti si i sama vyzkoušela.

Její slova potvrdil i 1. zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálporučík Miroslav Hlaváč. „Musím zdůraznit, že i tento způsob prezentace české armády na veřejnosti považuji za velmi užitečný a pro naši armádu velmi cenný. Veřejnost na jednom místě může vidět nejen techniku, výstroj a výzbroj našich jednotek, ale seznámí se i s mnoha specifickými a unikátními vojenskými profesemi, které nejsou běžně k vidění. A právě osobní setkání

s konkrétními vojáky daných profesí mohou rozhodnout o tom, zda daného zájemce zaujme a bude chtít spojit svou další pracovní kariéru s dráhou profesionálního vojáka. Proto já osobně tuto akci velmi vítám a podporuji,“ konstatoval generálporučík Hlaváč.

TITUS, Pandur, vojenský guláš i přelet vrtulníků

Venkovní expozice těžké techniky se stala doslova magnetem pro všechny malé i velké návštěvníky. Samohybná houfnice DANA, TITUS 6x6 a obrněný transportér Pandur si nenechali ujít ani ti nejnáročnější fanoušci. K dalším lákadlům patřil protiletadlový komplet RBS-70, ukázky pyrotechnických robotů Talon, Defender a Dragon Runner i bezosádkový pozemní průzkumný prostředek UGV SOM-6. A protože k vojákům patří i pravý vojenský guláš, nechyběl ani na této akci. Kučari si dali záležet a neustále se tvořící fronta

malých i velkých návštěvníků svědčila o tom, že guláš chutnal všem.

Ty vrtulníky, to byla bomba!

Přesně ve 12 hodin nad obchodním centrem proletěla formace vrtulníků Mi-17 a W-3A Sokol. Tento přelet byl dalším vrcholem dne a vzbudil u návštěvníků velký ohlas.

„Ty jo! Tak ty vrtulníky, to byla bomba,“ říká šestiletý Tonda, který sedí tatínkovi na ramenou. „A tati, teď ještě ten TITUS a prý je tam i dělo,“ svítí oči malému klučinkovi. A tatínek vyráží možná s budoucím vojákem na techniku.

Uvnitř obchodního centra probíhal celodenní program plný zajímavých ukázek. Návštěvníci viděli přehlídku vojenské výstroje, strhující ukázky bojových umění v podání specialistů na boj zblízka, práci služebních psů s vojenskými kynology a uchvátilo i adrenalinové vystoupení vojáků s ukázkou slaňování a následné záchrany raněného. Mezi hosty akce patřil i zápasník MMA a voják v jedné osobě Dominik Humburger, který se s návštěvníky podělil o své zkušenosti v armádě, ale i ze světa bojových sportů. Velký zájem byl i o besedy s válečnými veterány a ovace sklídl nejen vojenský umělecký soubor Ondráš se svojí cimbálovkou, ale i další vojenští hudebníci z Hudby Hradní stráže a Vojenské hudby Olomouc, jejichž výkony diváci odměnili bouřlivým potleskem a vynutili si několik přídavek navíc.

Zájem o službu v armádě roste

Stěžejní součástí doprovodného prezentačního programu bylo kariérní centrum Agentury personalistiky AČR, kde byla zastoupena také Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Moravská Třebová, Univerzita obrany Brno a zástupci Krajského vojenského velitelství Praha. Rekrutéři se návštěvníkům věnovali nejen v kariérním centru, ale také mezi davy diváků. V porovnání s předchozími ročníky rekrutéři zaznamenali nebyvalé množství dotazů na možnost uplatnění v ozbrojených silách ČR. Mnoho zájemců využilo možnost registrovat se do armády přímo na místě prostřednictvím virtuálního náborového střediska – doarmady.cz.

„Zájem o armádní kariéru neustále roste a my se snažíme nabídnout všem zájemcům co nejvíce informací o možnostech uplatnění,“ informuje ředitel Agentury personalistiky AČR brigádní generál Vladimír Studený a dodává, že armáda chce být atraktivním a moderním zaměstnavatelem, přicházet s nabídkou stabilního zaměstnání s možností kariérního růstu. „Proto tuto akci velmi vítám, je to jedna z možností, jak zaujmout i ty návštěvníky, kteří o vojenské kariéře neuvažovali,“ dodává generál Studený.

Výměna zkušeností s vojáky Polské republiky je cenná

Na akci zavítali i příslušníci z Centrálního rekrutačního centra Ozbrojených sil Polské republiky. „S našimi polskými kolegy z Centrálního rekrutačního centra velmi úzce a dlouhodobě spolupracujeme, vzájemně sdílíme zkušenosti z oblasti náboru personálu,“ říká generál Studený a dodává, že spolupráce je zaměřena rovněž na oblast marketingu a propagace náboru do ozbrojených sil obou zemí.

**Text: Jana Deckerová,
foto: autorka a Anna Boháčová**

VOJÁK SE STARÁ, VOJÁK TISKNE!

Nástup nových, revolučních technologií mění paradigma válčení a přispívá ke smazávání hranic mezi fyzickým a digitálním prostředím. Využití těchto technologií se stává klíčovým prvkem obranyschopnosti nejen České republiky, ale i celé Severoatlantické aliance. NATO aktivně podporuje implementaci nových technologií do armád svých členských států prostřednictvím iniciativ, jako je Obranný akcelérátor (DIANA) a Inovační fond NATO (NIF).

Takzvané Emerging and Disruptive Technologies (EDT) představují široké spektrum nových technologií, které zahrnují umělou inteligenci, autonomní systémy, kvantové technologie, biotechnologie, hypersonické systémy, vesmírné technologie, nové materiály a výrobu, energetické a pohonné systémy a komunikační sítě nové generace. Tyto technologie mají potenciál změnit způsob, jakým jsou vojenské operace prováděny a jakým jsou využívány strategické zdroje. Je důležité, aby ozbrojené síly byly schopné se na tyto nové technologické výzvy adaptovat a využívat je k posílení své obranyschopnosti a efektivity. Evropská obranná agentura (EDA) zadala v roce 2018 studii proveditelnosti aditivní výroby (AM) pro logistickou podporu. Revoluční změna vyplývající z AM pro ministerstva obrany členských států je spíše logistická než technická. EDA dosáhla vytčených cílů v rámci výzkumu a technologie AM, nyní je zapotřebí, aby se z této technologie stala vojenská schopnost.

Ředitelství EDA pro schopnosti, vyzbrojování a plánování (Capability, Armament and Planning Directorate – CAP) koordinuje spolupráci členských států na specializovaném projektu kategorie B s názvem Aditivní výroba pro logistickou podporu (CAT B. AMLS). Cílem je podpořit zainteresované členské státy v jejich úsilí o zavádění AM jako vojenské schopnosti. Byly identifikovány oblasti, ve kterých je nutné vytvořit pro podporu zavádění společné standardy. Jsou jimi: technologie, logistické procesy, legislativa a předpisy, školení a vzdělávání, postupy při zadávání zakázek a řízení kvality.

Major Ing. Tomáš Šlajs z Katedry informatiky a kybernetických operací Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany je spoluřešitelem koncepce kybernetické bezpečnosti adi-

Technologie na pomoc Ukrajině

Univerzita obrany se zapojila také do výzvy ukrajinské armády, která nabídla kolem sta náhradních dílů k reinženýringu pro reálné využití ve své činnosti. V rámci tohoto úkolu se mimo jiné řešil i požadavek na optimalizaci základních parametrů těchto náhradních dílů.

Alexander Ilkström Kravcov, Martin Vlkovský, ministryně obrany Belgie Ludivine Dedonder, Haro Rodriguez Miguel

tivní výroby pro zmíněný projekt CAT B. AMLS. „Integrace technologií EDT do vojenských operací vyžaduje nejen technologickou zdatnost, ale i strategické plánování a koordinaci mezi spojenci,“ dodává k tomu. „Jde o proces, který se musí neustále vyvíjet, aby zůstaly zachovány vojenské schopnosti a zabezpečena obranná strategie v rychle se měnícím prostředí mezinárodní bezpečnosti.“

The Additive Manufacturing Village 2024

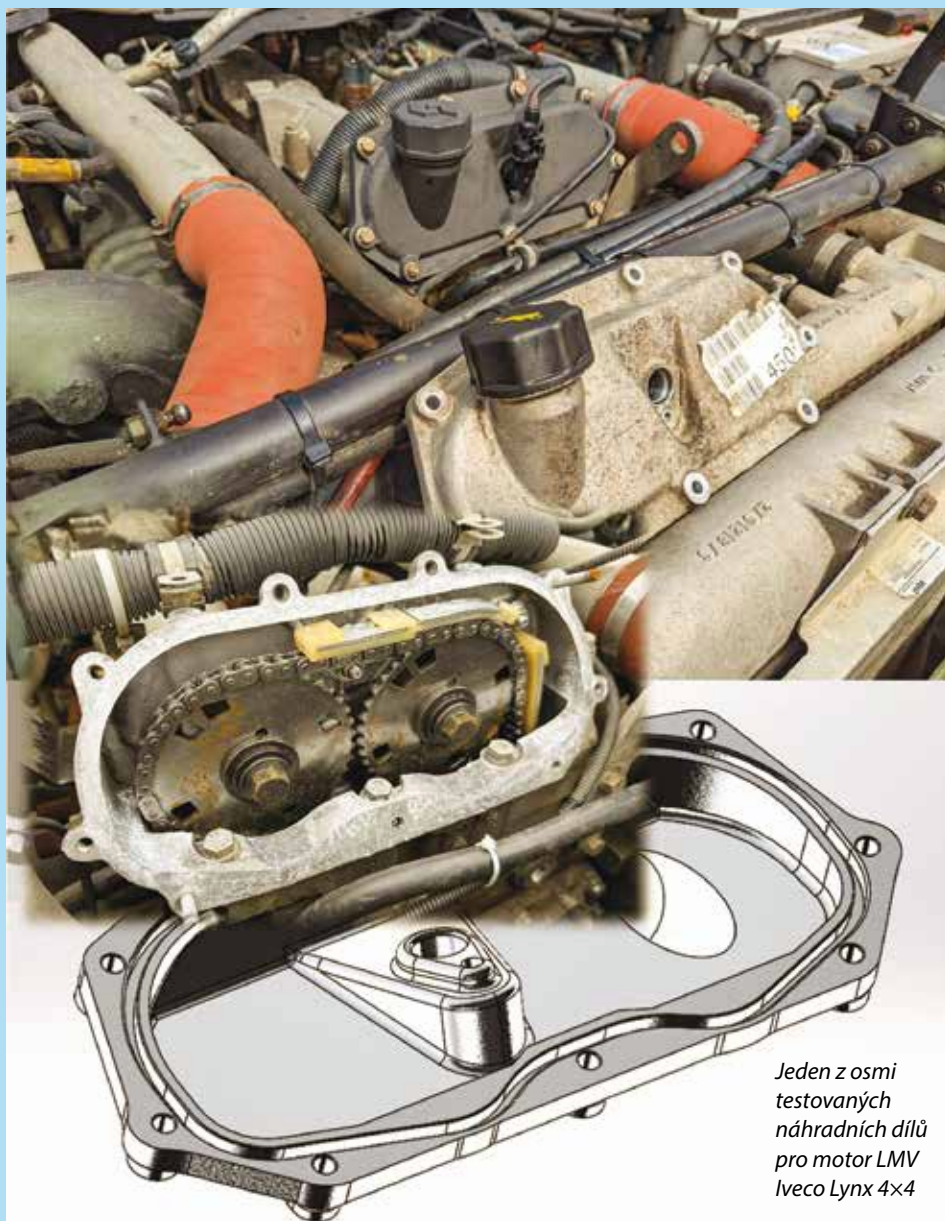
Logistika využívala různých prostředků a celých generací technologií. Nové trendy pravdělně odráží i každoroční mezinárodní cvičení The Additive Manufacturing Village (AM Village). Již loni byl na tomto cvičení zdůrazněn potenciál nejen výroby náhradních dílů 3D tiskem, ale i možnosti využití nových technologií při opravě poškozených částí techniky, tzv. Battle Damage Repair. Jedná se o opravy bojového poškození techniky, často v polních podmínkách.

Během letošního cvičení AM Village 2024, které se uskutečnilo ve dnech 13. – 17. května na Logistické škole Belgické královské armády ve městě Tournai (Belgie), řešil tým Univerzity

obran (UO) pod vedením proděkana pro vědeckou činnost Fakulty vojenského leadershipu podplukovníka gšt. doc. Ing. Martina Vlkovského, Ph.D., úkoly k zajištění infrastruktury pro Mnohonárodní centrum pro koordinaci logistiky (MLCC). Součástí toho bylo aktivní vystoupení účastníků Univerzity obrany v rámci probíhajících seminářů a reálné ověření možností vytváření náhradních dílů aditivními technologiemi včetně jejich validace v rámci reálných testů při provozu vojenské techniky poskytnuté hostitelskou zemí.

Tým Univerzity obrany pro účely cvičení zjistil technické parametry k 80 technickým jednotlivostem z celkem deseti různých systémů spojenecké pozemní vojenské techniky a zajistil k nim originální náhradní díly. Jednalo se v mnoha případech o díly vystavované při provozu náročným teplotnímu a mechanickým vlivům. Mezi uvedenými systémy byly Iveco Light Multirole Vehicle Lynx 4x4, nákladní vozidlo Mercedes UNIMOG, obrněné vyprošťovací vozidlo Soframe CRV Taurus, terénní sanitní vozidlo Volvo B30 TGB1314 Ambulance, kolový obrněný transportér Pandur II 8x8 EVO, pásové obrněné vozidlo OT-90

i tank T-72. Vhodnost pro tisk byla ověřena u 36 vybraných dílů. Před a během cvičení provedl tým poskládaný ze zástupců pěti armád (Belgie, Česko, Španělsko, Švédsko a Británie) reinženýring 18 různých náhradních dílů, které se vytiskly. Následně na vytipovaných společných platformách spojenecké pozemní vojenské techniky (viz foto dole) proběhlo vyhodnocení vybraných kritických náhradních dílů, a to včetně náhradních dílů vytvořených pomocí aditivní výroby z chemicky odolných materiálů, vystavených navíc při provozu stálému mechanickému zatížení. Podle podplukovníka Martina Vlkovského může být schopnost rychle reagovat na požadavky na náhradní díly v rámci údržby a oprav pozemní vojenské techniky v operačním prostředí klíčovým faktorem. „V posledních dvou letech se to ukazuje v rámci rusko-ukrajinského konfliktu. Jak je patrné z výše uvedených příkladů, význam nedestruktivního testování je zvlášť velký při zajišťování bezpečnosti provozu vojenské techniky v kontextu ověřování kvality náhradních dílů vytvořených 3D tiskem.“ Jeho belgický kolega plukovník Haro Rodriguez Miguel, vedoucí CCR & A (Centre de Compétence du matériel Roulant

*Jeden z osmi
testovaných
náhradních dílů
pro motor LMV
Iveco Lynx 4x4*

et Armement), zdůraznil, že „spolupráce s Evropskou obrannou agenturou (EDA) umožňuje, abychom se učili od sebe navzájem, vyměňovali si nápady a rozvíjeli pracovní metody s využitím kolektivních znalostí“.

3D tisk a pokročilé výrobní postupy představují do budoucna v oblasti údržby a logistiky průlomové technologie i pro AČR. Není divu, že se armády členských států EU a NATO o tyto technologie tolik zajímají. Přinášejí totiž možnosti nejen technologické inovace, ale také strategické příležitosti v oblasti obrany a bezpečnosti. Ty mohou posílit schopnosti evropských ozbrojených sil a podpořit jejich dlouhodobou globální strategii.

„Moderní logistika je nadčasová,“ říká Ing. Alexander Ilkström Kravcov, Ph.D., řešitel projektu CAT B. AMLS. „Spojuje staré, nové i nastupující technologie. Nejlépe se hodí k podpoře moderních armád eurasijského a transatlantického kulturního prostoru. Moderní logistika poskytuje možnosti podpory v bohaté paletě tak, aby vyhovovaly potřebám spojeneckých sil. 3D tisk a pokročilé výrobní postupy představují do budoucna průlomové technologie pro operace AČR v oblasti údržby a logistiky. Dle mého názoru to je ten primární důvod, proč mají armády členských států EU a NATO o tuto technologii zájem. Tyto technologie přinášejí možnosti nejen technologické inovace, ale také strategické příležitosti v oblasti obrany a bezpečnosti, což může posílit schopnosti evropských vojenských sil a podporovat dlouhodobou globální strategii.“

Text: Filip Tesař,

foto: Univerzita obrany a Ministerstvo obrany Belgického království

OD BLANÍKU PO VRTULNÍK MI-171

Po čtyřiceti letech svléká vojenskou pilotní kombinézu a obléká si pomyslný civil. Devětapadesátiletý kapitán vrtulníku Jan Czvalinga se závěrečným letem ve vrtulníku Mi-171 loučí s vojenskou kariérou i s kolegy z 22. základny vrtulníkového letectva a jak on sám říká, stává se z něj „prduch“, tedy pracující důchodce. Nápadů, co dělat, má hromadu. Doma v garáži na něj čeká torzo historického vojenského vozidla, které dává do původního stavu, a fenka Amálka, která ho udržuje v kondici. Kapitán Czvalinga absolvoval svůj závěrečný a současně narozeninový let 9. května 2024. Zbývající dny ve služebním poměru do konce května věnoval vyřizování administrativních náležitostí spojených s odchodem do penze. Měli jsme možnost ho v nabitém programu na chvíli zastavit a vyzpovídat.

Honzo, jaký je to pocit naposledy se proletět v tvém oblíbeném vrtulníku Mi-171 a vědět, že už je to naposledy? Musím se zeptat, cítíš smutek?

Otázka je, jestli to bude skutečně naposledy. Je to takový zvláštní pocit, že člověk s tím umí létat a dál už to podle armádních regulí nejde. Nejsem první, ale jeden z posledních, který půjde přímo od kniplu do důchodu. Ale jak říkám, každé divadlo jednou skončí. A já se těším na další představení ve svém životě.

A pamatuješ si na svůj první let?

Na první let úplně ne, ale když si vzpomenu, jak jsme se v Piešťanech učili létat na Mi-2, tak

to bylo jak krotit divokého mustanga. Čtverec 50 na 50 metrů na nácvik visení s vrtulníkem nám byl malý. Kdybych sám sebe dneska viděl, tak bych se bál. Dvacet minut stačilo a člověk byl propocený (smích).

Co tě vlastně přivedlo k létání? Dříve se mládež scházela v tzv. Svazarmu. Měl jsi to taky tak?

Začal jsem létat ve Svazarmu, ale jen elementárku na Blaníku, to jsem stihl. Pak jsem šel studovat pilotní školu. A co mě přivedlo k létání? Kamarád, se kterým jsem šel na tehdejší OVS (pozn. okresní vojenská správa, dnes krajské vojenské velitelství). Bohužel, on neprošel

sítem, protože měl strýce, který emigroval do Německa. Já jsem měl kliku a prošel jsem. Kamarád ale u malého letectví zůstal, setkáváme se dodnes na modelářských soutěžích.

A co rodiče? Jak to brali, když jsi šel do uniformy?

No, protože jsem měl už osmnáct, rozhodl jsem se prostě sám a rodiče se to dozvěděli až později, a nemohli s tím už nic dělat.

Kde jsi studoval?

Studoval jsem nejprve Vojenské letecké učiliště v Prešově, to se psal rok 1984, a poté dálkově Vojenskou vysokou školu SNP v Košicích. Jako vojenský pilot létám od roku 1986.

Jaké typy strojů jsi za svou kariéru pilotoval? Přirostl ti nějaký k srdci?

S létáním jsem začal v roce 1983 na Blaníku. V armádě jsem nejprve létal na Mi-2, pak Mi-17, v Přerově k tomu přibýlo to „pépéáčko“ (pozn. Mi-8PPA – jedná se o modifikaci vrtulníku Mi-8T určeného k vedení radioelektronického boje) a Mi-9 (speciální modifikace transportně-výsadkového vrtulníku Mi-8T určeného jako vzdušné velitelské stanoviště pro řízení činnosti vševojskových, tankových a leteckých divizí) a nakonec Mi-171. Rád jsem měl všechny typy. V současné době jsou to vírníky.

Co tě baví? Čím se odreagovááš?

Prací (smích). Ne, vážně. Měl bych se naučit odpocívat.

Vím, že jsi i modelář. Kde bereš čas na tak náročný koníček a co tvá rodina?

Kapitán Czvalinga je také fotografem. Podílel se svými fotografiemi i na výstavě Ten druhý život.

S dojížděním do Náměště mi toho času moc nezbylo. A jestli budu chtít dohnat všechno, co jsem za ty roky nestihl, tak to tak i zůstane. Navíc jsem instruktorem v soukromé letecké škole vírníkového létání Flyway. Baví mě vojenská historie, spolupracuji nejen s Vojenským historickým ústavem v Praze, přispívám do časopisů a spolupracuji i na knihách.

Tak to budeš typický důchodce, co si stěžuje, že nemá čas (smích)...

Musím si udělat čas na rodinu. Víím, že jsem ji kvůli dojíždění zanedbával. Pokud mi zbyde trochu času, rád bych si postavil modely vrtulníků, na kterých jsem lítal.

Jaké jsou tvé plány do budoucna?

Pracuji na několika projektech, ale zatím se k tomu nechci moc vyjadřovat, nechte se překvapit. A stále na mě čeká renovace vojenského veterána. Jedná se o Willys MB z května 1942.

Jaké předpoklady musí podle tebe mít člověk, aby byl dobrým pilotem?

To je složitá otázka. Určitě musí být v dobrém zdravotním stavu a dobré fyzické kondici. Takový člověk by měl mít jistou dávku pokory a zodpovědnosti. Je potřeba dodržovat letecké předpisy a zásady bezpečnosti a mít respekt.

Za svou kariéru ses účastnil řady zahraničních misí. Které to byly?

Vojenští vrtulníkáři patří mezi první příslušníky českého vojenského letectva, kteří byli nasazeni do zahraničních operací, a jsem rád, že k nim patřím. Jako pilot jsem byl nasazen na leteckých misích, jejichž úkoly byly přepravní, průzkumné a výcvikové. Byl jsem na Balkáně (v Bosně, Kosovu) a v Afghánistánu. Působil jsem na vrtulníkové misi Task Force Hippo na základně Sharana a v rámci Leteckého

Slavnostní nástup v roce 2013 po přeletu vrtulníků Mi-171 z Přerova do Náměště (stěhování vrtulníků)

poradního týmu na mezinárodním letišti v Kábulu. Vzpomínám na to rád, protože se vždy vytvořila dobrá parta, ale hlavně se nikomu z nás nic nestalo a všichni jsme se ve zdraví vrátili domů k rodinám.

Kdybys měl možnost jet do zahraniční mise, jel bys?

Zřejmě ano. Je to ohromná zkušenost, kde zúročíš svůj dosavadní výcvik.

Vím, že tě baví historie. V těchto dnech si připomínáme 79. výročí ukončení 2. světové války. Co pro tebe znamená být vojákem AČR?

Historie mě bavila vždycky, s VHU Praha jsme udělali zajímavou knihu o historii vrtulníkového letectva. To byla krásná práce. Bylo zajímavé dostat se k archivním materiálům. Svým způsobem bylo pro mě komické nacházet v dokumentech sám sebe.

V jakém smyslu?

Stal jsem se na jedné straně historikem a také jsem si uvědomil, že jsem tu historii také

částečně tvořil. Pro mě je být vojákem posláním. Prožil jsem různou dobu, od socialismu až po současnost, a každá doba měla to své. Do armády jsem vstoupil, protože jsem chtěl lítat. Splnil jsem si sen. Měl jsem také velké štěstí, že jsem během kariéry potkal skvělé lidi, ať už to byli moji kolegové nebo veteráni, kteří sloužili během druhé světové války. Úžasné byly vzpomínky na jejich životní pout. Člověk si uvědomí, co všechno museli zvládnout, čím si prošli a že nasazovali to nejcennější – vlastní život.

Kolik hodin ve vzduchu máš nalétáno?

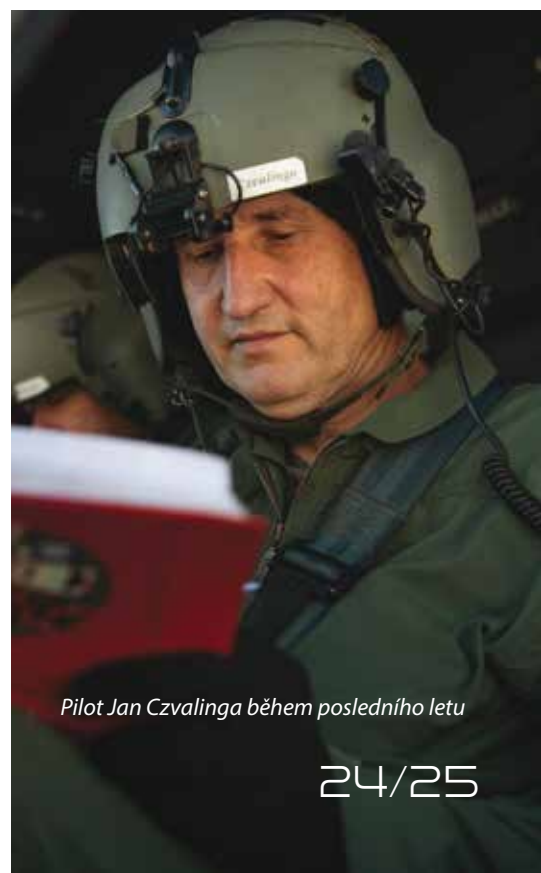
Jako vojenský pilot mám nalétáno necelých šest tisíc letových hodin, a pokud k tomu přidám ještě hodiny v civilu, tak přesáhnou šestitisícovou hranici.

Honzo, my ti přejeme pevné zdraví, elán do práce a ať se ti splní další sny v životě.

**Text: Štěpánka Tříletá,
foto: archiv Jana Czvalingy,
Štěpánka Tříletá, Tomáš Chlebeček**

Poslední podpis do deníku po závěrečném letu

Pilot Jan Czvalinga během posledního letu

LETECKÁ VÁLKA NAD ČESKEM

Vzdušné síly Armády České republiky připravily na druhou polovinu letošního května unikátní spojení cvičení Lion Effort s každoročním cvičením Ramstein Guard, které je zaměřené na výcvik v elektronickém boji a rušení. Bojové letouny tak burácely nad Českem plných čtrnáct dnů.

„Skloubit termínově obě cvičení do navazujícího časového rámce považuji za velký přínos, unikát a cennou zkušenost,” říká plukovník gšt. Michal Kudyn z Velitelství Vzdušných sil Armády České republiky.

V prvním týdnu si letové posádky v rámci cvičení Ramstein Guard vyzkoušely činnost při elektronickém boji v podmínkách rušení palubních radiolokátorů, rádiového spojení a satelitního navigačního systému GPS. Do této části cvičení se zapojil speciálně upravený rušičí letoun FA-20 civilního britského kontraktora Draken Europe, ale i další specialisté z Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany Brno, odborníci na globální navigační satelitní systém (GNSS) z Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu Dobruška a specialisté s pozemní technikou z 53. pluku průzkumu a elektronického boje Opava. „To, že se podařilo skloubit tato dvě cvičení, považuji za velký unikát a cennou zkušenost.

Cvičení Lion Effort je v několika aspektech výjimečné. Účastnily se ho švédské vzdušné síly jako právoplatní členové NATO a nesmíme opomenout i komplexnost cvičení právě spojením Ramstein Guard a Lion Effort,” ocenil výjimečnost spojení obou cvičení plukovník Michal Kudyn z Velitelství Vzdušných sil Armády České republiky.

LION EFFORT 2024

Do cvičení Lion Effort se zapojilo 500 vojáků, z toho 150 ze zahraničí. Bylo to v pořadí páté cvičení států provozujících letoun JAS-39 Gripen, známé také pod zkratkou GUG (Gripen Users Group). V roce 2009 byla hostitelem

Maďarská republika, druhé cvičení se konalo v roce 2012 ve Švédském království, třetím hostitelem byla v roce 2015 Česká republika a v roce 2018 opět Maďarsko. Letošním hostitelem se stala opět Česká republika a 21. základna taktického letectva Čáslav (ZTL). Letový program byl rozdělen do dvou hlavních bloků. Dopoledne létaly mise podle komplexního scénáře za koordinace všech cvičících (COMAO – Composite Air Operations). COMAO jsou operace, kdy společně působí velké množství různých typů letounů, které jsou případně podporovány pozemními silami a jejich účelem je dosáhnout požadovaného vojenského efektu. Odpoledne následovaly mise (tzv. shadow wave), které byly zaměřeny

JAS-39C GRIPEN

na manévrový vzdušný boj a přímou leteckou podporu. Více než dvě desítky letounů tak cvičily taktiku v pokročilém vzdušném boji. Nechybělo ani tankování za letu a důležitá byla vzájemná spolupráce posádek.

Gripeny tří států ve vzduchu

„Cvičení se účastnily tři státy skupiny GUG. Kromě českých gripenů z naší základny v Čáslavi se zúčastnilo i šest letounů JAS-39 Gripen švédského letectva a maďarské letectvo přistálo tady v Čáslavi s pěti stíhačkami,” informoval

velitel 21. zTL Čáslav brigádní generál Jaroslav Tomaňa.

„Úkoly byly zaměřeny na vybudování vzdušné nadvlády, což představuje ofenzivní protiletecké operace, obranné protiletecké operace, podporu pozemních sil nebo útok na významné síly protivníka, na létající cíle nebo na cíle významné hodnoty, což představuje nějaké řídicí středisko,” upřesnil úkoly posádek velitel křídla 21. zTL plukovník gšt. Pavel Pavlík.

O své zkušenosti ze cvičení se podělili i zástupci maďarského a švédského letectva. „Čeští

partneři jsou profesionálové a poskytli nám zde velmi kvalitní výcvik. Během uplynulých dvou týdnů jsme se tu naučili hodně a bylo to vždy díky velmi dobré spolupráci. Ze cvičení Lion Effort si vždy odnášíme velmi cenné zkušenosti,” řekl pilot maďarského letectva.

Pozitivně se vyjádřil i zástupce švédského letectva. „V prvé řadě je důležité, že piloti gripenů sdílejí své zkušenosti, můžeme si vzájemně předat cenné informace a poučit se z nich. A za druhé, Švédsko má možnost cvičit se spojenci jako plnohodnotný člen NATO, a tím získávat

zkušenosti ve střední Evropě. A to jsou pro nás velmi cenné zkušenosti,” konstatoval švédský pilot.

Gripeny v hlavní roli

„Gripeny se účastnily jak scénářů zaměřených na procvičování pokročilé taktiky ve vzdušných bojích, a to i v podmínkách rušení, tak úkolů při působení proti pozemním cílům poskytováním CAS (Close Air Support) s využitím zaměřovacích kontejnerů Litening 4i. I tento krátký seznam podtrhuje schopnosti letounů JAS-39 Gripen, se kterými Vzdušné síly AČR počítají jako s klíčovým prvkem taktického letectva pro následující dekádu,” vysvětluje plukovník Kudyn.

RAMSTEIN GUARD

Stíhačky ve vzduchu, radary na zemi. Téměř kompletní sestava veškeré letecké pozemní techniky Vzdušných sil AČR se zapojila do cvičení Ramstein Guard. Tradiční výcvik v souvislosti se změnou bezpečnostního prostředí opět nabývá na významu. Zaměřuje se na vedení boje, kdy nepřítel různými prostředky narušuje komunikaci a snaží se získat nadvládu v elektromagnetickém spektru. Vůbec

poprvé se v ostrém nasazení představil nový izraelský mobilní 3D radiolokátor MADR.

„Cvičení Ramstein Guard bylo velmi důležité a přínosné. Procvičované situace byly natolik reálné, že by se odehrály i ve skutečné válce. Piloti museli prokázat schopnost operovat a plnit úkoly i v podmínkách rušení navigačních, komunikačních a zbraňových systémů. Náměty jednotlivých dnů se každý den měnily a komplikovaly a cvičící museli denně úkoly nejen vyhodnotit, ale ve spolupráci se specialisty na elektronický boj hledat postupy, jak následky rušení eliminovat,” vysvětlovat plukovník Michal Kudyn.

Premiéru měl MADR

Klíčovou roli v detekci a analýze rušivých signálů hrál 26. pluk velení, řízení a průzkumu, který vůbec poprvé od zavedení do výzbroje nasadil izraelské mobilní radiolokátory ELM2084.

„Tyto radiolokátory oproti sovětským lze jednoduše přemístit kamkoliv, mají schopnost samo-usevernění a jsou s radary NATO plně kompatibilní,” informuje náčelnice štábu 262. radiotechnického praporu kapitánka Jiřina Polcrová. „Navíc MADR zachytí i bezpilotní prostředky a dělostřelecké a minometné granáty, takže je velmi efektivní. Je vybavený

schopností ECCM – elektronická opatření v rámci elektronického boje – a ve srovnání se sovětskými, ale i moderními českými radary si dokázal poradit s vyzařovaným rušením nejlépe,” dodává kapitánka Polcrová.

Text: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba

Lion Effort 2024

Do cvičení se zapojily letouny Gripen Vzdušných sil AČR, Maďarska a Švédska. Thajsko se zapojilo bez letecké techniky. Z českých vzdušných sil létaly také lehké bitevníky L-159 a transportní letoun C-295 CASA. Z domovské základny působily německé Eurofighter Typhoon, polské F-16 a tankovací letoun A-330MRTT. Pro zajištění komplexnosti scénářů české vzdušné síly aktivovaly velitelské stanoviště AIR National Command Centre (ANCC), zapojili se i představitelé letecké návodčí (JTAC) z 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec-Vícnice, 25. protiletadlový pluk Strakonice s prostředkem SURN jako postavení pozemní PVO. Celé taktické řízení zajišťovalo české Středisko řízení a uvědomování (CRC – Control and Reporting Centre).

OSINT NEPOSTRADATELNÝ NÁSTROJ VOJENSKÉHO ZPRAVODAJSTVÍ

Zpravodajství z otevřených zdrojů (OSINT) se stalo nepostradatelným nástrojem moderního vojenského zpravodajství. V posledních desetiletích se rozvíjelo díky rychlému technologickému pokroku. Rozšířené používání osobních počítačů a chytrých telefonů změnilo náš svět, umožnilo přístup k informacím v reálném čase, zmenšilo globální vzdálenosti a podnítilo lidi ke sdílení velkého množství soukromých informací. V důsledku toho hraje nyní OSINT klíčovou roli při shromažďování a analýze dat, sledování událostí a identifikaci totožnosti a polohy jednotlivců.

Ještě nikdy v historii lidstva nebylo k dispozici tolik informací jako dnes. A ještě nikdy nebylo tak náročné se v tomto množství dat orientovat. Ti, kdo dokážou tyto znalosti rychle analyzovat a operacionalizovat, jsou vítězi každého moderního konfliktu.

Vzdálenosti se zmenšily, lidé přiblížili

V roce 1981 představila společnost IBM první osobní počítač. V roce 1992 se objevil první chytrý telefon a v roce 2007 uvedla společnost Apple na trh první iPhone. Platformy sociálních médií se začaly objevovat na samém konci 20. století. MySpace dosáhl v roce 2004 jako první milionu aktivních uživatelů měsíčně. Čtyřicet let po uvedení osobního počítače a dvacet let od vzniku sociálních sítí tráví lidé podle různých studií na internetu v průměru šest až sedm hodin denně. Pro mnohé je těžké představit si práci nebo volný čas bez počítače nebo chytrého telefonu.

Vzdálenosti se zmenšily. Události a lidé z druhého konce světa se nám přiblížili. Divadelní představení, stejně jako volby nebo války můžeme sledovat téměř v reálném čase. Informace dostáváme a kontrolujeme okamžitě, zahlcují nás vizuální intenzitou a agresivitou, která má za cíl upoutat naši pozornost za méně než dvě sekundy, než ji odvrátíme k dalšímu obsahu. Obrovské množství soukromých informací sdílených prostřednictvím sociálních médií mohou jiní číst, posuzovat i zneužívat.

Toho, co můžeme nazvat otevřenými zdroji, je více: webové stránky, fóra a blogy, tištěná a online média, vládní zprávy, dokumenty a otevřené databáze, akademické a výzkumné publikace, právní dokumenty a obchodní rejstříky, videa, obrázky a podcasty, marketingová a finanční data. A také satelitní snímky. Hlavním řemeslem se stalo umět se v nich orientovat. Kde hledat, co číst, rozvíjet schopnost kriticky myslet a filtrovat informační odpad.

Velká příležitost, ale i výzva

Dostupnost informací a podstatná změna informačního prostředí představuje příležitost, k velkému překvapení mnohých ale také nemalou bezpečnostní výzvu. Deepfake videa i obrázky a texty generované umělou inteligencí lze jen těžko odlišit od reality. Jsme také svědky vzestupu dezinformačních kampaní a používání algoritmů, které podporují šíření nenávisti, xenofobie, rasismu a extremismu a mohou vést určité skupiny lidí k radikálním činům.

Technologický rozvoj a celková dostupnost dat a zboží navíc smazaly hranice mezi vojenskou a civilní sférou. V konvenčních válkách dnes hlavní roli hrají soukromé vojenské společnosti, nové převratné technologie vyvíjejí startupy. Rolí zpravodajských specialistů se ujmají kreativní studenti IT a amatérští dobrovolníci shromažďují důkazy o mezinárodních zločinech prostřednictvím přesné geolokace a atribuce.

potřebuje specifickou směs vlastností: musí dobře ovládat technologie, umět se orientovat v nástrojích, které mu pomáhají najít správné cesty v bludišti internetu, a k tomu znát hlavní komunikační kanály pro oblast zájmu nebo oblast operací, jejich charakteristiky a specifika. Hodí se mu expertní znalosti regionu, místní kultury a jazyků, protože vědět, co a jak hledat, se dá jen s porozuměním kontextu.

Důležitým přínosem je sdílení informací a spolupráce. A to bylo pro zpravodajské útvary a služby vždy náročné. Hodnota sdílení poznatků a zpravodajských informací s ostatními státními institucemi i na mezinárodní úrovni s našimi spojenci a partnery je však příliš významná na to, abychom ji ignorovali.

Text a foto: Speciální síly AČR

Některé z nejlépe využitelných zpravodajských informací tak můžeme najít v otevřených zdrojích, kde je množství informací dostupných tady a teď. Velká data představují příležitost, ale také jasnou výzvu, jak je zpracovat a najít to, co je potřeba. Zásadní roli proto hraje software. Rada společností vynaložila obrovské úsilí na vývoj ideálního nástroje pro zpracování velkého množství dat, jenž by analytikům OSINT usnadnil činnost. A protože jde mnohem spíše o hledání významů než pouze klíčových slov, přichází ke slovu i umělá inteligence.

Narativy škodlivé i nápomocné

OSINT proto hraje v moderním zpravodajství zásadní roli. Pro vojenské použití existuje několik specifických aplikací. Zprvu se analýzou velkého množství dat dají z osobních chatovacích platform a sociálních médií odhalit nálady konkrétních komunit nebo dokonce celých společností. Říkáme tomu „narativní zpravodajství“, neboť výsledky analýzy se skládají především z narativů (příběhů), které jsou pro danou komunitu aktuálně důležité.

Tyto narativy mohou někdy vést až k občanským válkám, nebo naopak napomoci udržet kontrolu nad komunitou. Operacionalizace „narrative intelligence“ se již ukázala jako potenciálně velmi nebezpečná na prvním významném případě použití během prezidentských voleb v USA v roce 2016, spojených se skandálem Cambridge Analytica. Může však být velmi cenná, od taktické úrovně psychologických operací (psyops) a informačních operací (infoops) v zahraničních misích až po strategickou úroveň strategické komunikace (StratCom). Tento potenciál zužitkovává například Centrum excelence NATO v Rize a americké Národní centrum pro narativní zpravodajství na univerzitě v Mississippi (NCNI).

Události, lidé, geolokace

Zadruhé nám otevřené zdroje mohou poskytnout nejnovější možné informace o významných, a někdy i méně významných událostech, které mohou být později potvrzeny dalšími zdroji. I to je důležité, protože ve vojenství je aktuálnost zpravodajských informací jednou z nejcennějších proměnných.

Zatřetí, zejména díky sociálním médiím se můžeme dozvědět o jednotlivcích: jejich identitě, místě pobytu nebo osobních vazbách. A konečně je tu geolokace. S dnešními online nástroji, mapami a metodikami se dá i s malým množstvím vstupních údajů přesně určit poloha objektu kdekoli na Zemi. Je to otázka cviku a času a s trochou štěstí pak často dojdeme až k dechberoucím výsledkům. Právě díky tomu se asi z dobrovolníků nadšenců stávají specialisté. Jednoho z nejznámějších úspěchů dosáhla skupina Bellingcat při geolokaci a atribuci konkrétního ruského raketometu BUK, který nad Ukrajinou sestřelil letadlo letu MH-17 společnosti Malaysia Airlines. Geolokace již mnohokrát prokázala například přítomnost žoldáků ve válkách či porušování mezinárodního práva a lidských práv. V některých případech se podařilo dokonce přivést pachatele před soud.

Nejen sběrač dat, ale i analytik

OSINT se stává jednou z nejrychleji se rozvíjejících specializací v rámci zpravodajských služeb i analytických oddělení různých institucí a společností. „Osinták“ není jen sběrač dat, ale také analytik. K dosažení dobrých výsledků v OSINT je zapotřebí čas, trpělivost, oddanost, znalosti a trénink, a i trocha talentu. Zpravodajec se nezrodí ze dne na den. Analytik OSINT

Special Operations Forces OSINT Events 2024

S ohledem na rostoucí význam OSINT připravily Speciální síly AČR akci nazvanou Special Operations Forces OSINT Events 2024 (SOE24). Ta zahrnuje veletrh ISS World Europe, dvoudenní konferenci SOF OSINT a dvoutýdenní kurz SOF OSINT s více než stovkou účastníků ze zemí NATO i mimo NATO a také mnoha zástupců české bezpečnostní komunity. Zatímco konference zdůrazňuje význam OSINT pro vojenské zpravodajství na strategické úrovni, kurz poskytuje příležitost k navázání kontaktů a setkání odborníků z různých zemí a učí základním principům této disciplíny. První takový kurz OSINT uspořádalo v roce 2017 dánské ředitelství speciálních sil (DNK SOCOM). Letos kurz pod záštitou ředitele Speciálních sil AČR brigádního generála Miroslava Hofírka uspořádalo Centrum podpory speciálních sil za podpory a s využitím know-how dánských kolegů. Za velké mezinárodní účasti se tím začala psát nová kapitola v českých ozbrojených silách i zpravodajské komunitě.

PĚSTI PRO DOBRO

Vojáci ze 43. výsadkového pluku v Chrudimi nezapomínají na příbuzné padlých kolegů z misí i zraněné či nemocné kamarády. Začátkem května v pražské UNYP Aréně uspořádali charitativní večer v bojových sportech na podporu válečných veteránů i pozůstalých rodin a dětí s názvem CZ Fighters for Veterans (CZ F4V). Během akce, nad níž převzala záštitu ministryně obrany ČR Jana Černochová i náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Karel Řehka, se vybralo 761 043 korun, které putovaly na konto Vojenského fondu solidarity (VFS). Sto tisíc korun shromáždila občanská iniciativa Dárek pro Putina na podporu dvou ukrajinských rodin, jejichž členové ve válce přišli o otce. „Opět se ukázalo, jak vojáci umí být solidární. Mají v DNA zakotveno pomáhat si a krýt si navzájem záda,“ říká Karel Řehka.

Do klece vstoupil ještě v civilním oblečení. Architekt charitativního projektu CZ F4V a velitel 43. výsadkového pluku v Chrudimi podplukovník Petr Matouš si sedl na zem a byl velmi napjatý, aby v oktagonu vydržel alespoň

Zbil velitele, k němuž nastoupí

Zatímco si Petr Matouš v šatně ledoval potlučená žebra, David Dvořák se nad ním starostlivě skláněl. „Musím si ho předcházet, vždyť bude mým velitelem,“ říká s úsměvem Dvořák, který by měl v červenci jako příslušník aktivní zálohy ozbrojených sil České republiky narukovat právě k 43. výsadkovému pluku do Chrudimi. „Kdo může říci, že beztravně zbil svého velitele?“ culí se a dodává: „Snad Matty na tu řežbu do léta zapomene.“ „S tím nepočítej ani náhodou, pořádně tě proženu,“ ozve se velitel.

jedno celé kolo. Poprvé v životě vstoupil do klece MMA/UDG a hned vyzval člena proslulé americké organizace UFC, legendárního Davida Dvořáka. „Mám rád výzvy, a když mi někdo řekne, že je nějaký úkol nemožný, odpovím, ať ho pro jistotu splní dvakrát.“

Patronem souboje byl náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Karel Řehka. Šel by do klece rovněž? „Kdybych měl natrénováno a jednalo by se o dobrou věc, tak určitě. Voják musí udělat, co je zapotřebí, bez ohledu na to, zda mu daný úkol sedí, nebo ne.“

Hrdiny jsou děti padlých kolegů

Petr Matouš je svůj. Empatická duše, rošťácký pohled, pro dobro se nechá i zbit, přestože se mu násilí příčí. Že by se ale účastník šesti misí považoval za hrdinu, s tím na něj nechodte. „Hrdiny jsou děti našich padlých kolegů.“ Už když dával celou akci dohromady, dojal ty,

kterým měla pomoci. Třeba štábního praporčíka ve výslužbě Martina Kocourka, jehož neurologické onemocnění upoutalo na invalidní vozík. V armádě strávil 33 let a prošel misemi v Bosně a Hercegovině, Afghánistánu, Iráku, Mali a Kosovu. „Matty mě šokoval, když mi celý projekt představoval. Říkal jsem mu, že můj stav se stabilizoval, ať dá peníze dětem po padlých. On trval na svém, že část peněz bude i pro mě.“ Za finanční dar si Kocourek pořídí auto s ručním řízením.

Naměkko byla i praporčíce Veronika Rosická, jejíž syn se narodil v 26. týdnu těhotenství. Vážil jen 530 gramů. První půlrok života strávil v nemocnici, mnohokrát byl v ohrožení života. Nyní dvouletý bojovník intenzivně rehabilituje, v dubnu už s pomocí chodítka začal běhat a dělá vše pro to, aby začal mluvit a kompletně se zbavil výživy pomocí PEG sondy. Podpora fondu je pro šťastný konec klíčová.

Děti měly posunutou večerku

*Paní Dominika Matoušová se na manžela sy-
kajícího bolestí tvářila naoko přísně: „A ráno
mně pomůžeš s rozvozem dětí!“ Hned ale
změnila tón. „Petr je borec. Nemohl se jako
profesionálové v MMA soustředit jen na pří-
pravu. Musel zvládat úkoly velitele, roli otce
a do toho ještě celý večer organizovat. Sme-
kám před ním a jsem na něj pyšná.“ Matou-
šovi mají čtyři děti. Večerku měly mimořád-
ně posunutou, aby mohly tatínka sledovat
v televizi. „Z klece jsem na ně mrkl, abych
je pozdravil.“ Když Petr Matouš pomáhal
v pozdních nočních hodinách uklízet halu,
přišel dotaz, zda se v kleci představí i za rok.
„Bylo by dobré vzdát válečným veteránům
zase hold.“*

Bojové sporty k armádě patří

Bojové sporty a armáda měly k sobě vždy blízko. A tak se zrodila myšlenka vyzvat profesionální zápasníky MMA, MMA Underground (souboj v postoji s hodem na zem) i klasického boxu. „Ve třicátých letech byl box brán za součást všestranné přípravy vojáků. Stačí si také vzpomenout na několikanásobného mistra Československa a vicemistra světa v boxu Vildu Jakše, za války palubního střelce u 311. československé bombardovací perutě RAF, připomíná koordinátor projektu CZ F4V nadporučík Ondřej Fiala.

Volně podle Jakšova života natočil v roce 1986 režisér Jaroslav Soukup film Pěsti ve tmě. Účinkování vojáků v UNYP aréně bychom mohli nazvat Pěsti pro dobro. Do klece vstoupilo osm dvojic, kterým osudy pravých hrdinů nejsou lhostejné. Vojáci a policisté vyzvali profesionální bijce, kteří nastoupili bez nároku na honorář. Vítězi byli proto všichni. Do ringu vstoupil i desátník Dušan Glezgo z 44. lehkého motorizovaného praporu v Jindřichově Hradci. „Jako otce malého syna mě tato akce nemohla nechat chladným. Celou dobu jsem myslel na ty, kterým se táto nevrátili z misí. Motorem pro mne byl i synek, jehož povzbuzování jsem slyšel i přes obrovský křik.“ Glezgo nakonec prohrál s Jakubem Synkem, příslušníkem aktivní zálohy ozbrojených sil ČR, který říká: „Nikde jinde nenajdete tolik kamarádství jako v armádě, dnešní akce je toho důkazem.“

Vytáhněte mobily a přispějte

Desátník Josef Štummer z 31. pluku radiční, chemické a biologické ochrany v Liberci po svém zápase hecoval diváky v aréně i u obrazovky: „Vytáhněte z kapes mobily, naskenujte QR kód a pošlete nějaké peníze. Váleční veteráni si je zaslouží.“ Nemyslelo se jen na válečné veterány, ale i na válkou sužovanou Ukrajinu. Zemi, která už přes dva roky vzdoruje ruskému agresorovi, byl věnován zápas mezi Petrem Dvořákem a Jaroslavem Biletským. „Prohrál jsem, ale jsem moc rád, že zde byl připomenut osud mé napadené vlasti. Podpora lidí v České republice je dojemná,“ děkuje Biletski.

Jednou z patronek charitativního večera byla i olympijská vítězka ve snowboardcrossu z roku 2014 a držitelka bronzu ze ZOH 2018, dvojnásobná mistryně světa a trojnásobná vítězka Světového poháru Eva Adamczyková z Dukly Praha. „Ještě nikdy jsem na večeru bojových sportů nebyla. Jsem na kluky hrdá. Ale do klece bych nevlezla.“

UFC dala okamžitě zelenou

Podplukovník Matouš vydržel celá tři kola po třech minutách. „Měl jsem jít raději běhat,“ prohlásil v žertu po prohře 0:3, pořádně potlučený. „David mě nechal v úvodu vycukat, vysílit se a pak udeřil. Ale dvakrát nebo třikrát jsem ho trefil.“ Za jeho výkonem stála půlroční dřina. Musel zhubnout 10 kg, aby se dostal pod 68 kilo. David Dvořák při vyhlášení Matoušovi zvedl ruku a objal ho. „Matty před rokem pořádně nevěděl, co MMA obnáší. Prokázal vůli, odvahu, statečnost i bojovnost. Mezi amatéry na galavečerech by se neztratil.“ „Na charitativní večer jsem musel mít od UFC povolení, abych zde mohl startovat,“ řekl Dvořák. „Když se vedení dozvědělo, že se jedná o charitu pro válečné veterány, obdržel jsem

bez jakýchkoli formalit okamžitě zelenou.“ Dvořák se vymyká běžné představě profesionálního zápasníka MMA, vystudoval vysokou školu a mimo jiné se pět let živil jako hrobník. Odtud pochází jeho přezdívka Undertaker, a proto k zápasům nastupuje s rýčem. Jméno si udělal i mezi šachisty, do 17 let hrál závodně šachy v dorostenecké lize. Podplukovník a kamarád ale v kleci rozhodně nešetřil. Velitel v šatně přiznal, že se po zápase cítí jako komiksový hrdina Wolverine. „Ten také několikrát spadl na dno, ale pokaždé vstal.“

Matouš sklídl aplaus a pochvalu si vysloužil i od Karla Řehky: „Výkon to byl úctyhodný, ale znám jeho zarputilost, tak mě vlastně nepřekvapil.“ Za vybranou částku 761 043 korun byl vděčný předseda výboru VFS i ředitel odboru pro válečné veterány a válečné hroby plukovník Robert Speychal. „Vítám každou aktivitu, která podpoří i zviditelní válečné veterány, tím spíš na veřejnosti. Jsem hrdý, že částka na účet fondu poprvé od jeho založení přesáhla 40 milionů korun.“

**Text: Petr Třešňák,
foto: rotmistr Jakub Školník**

„Dvakrát třikrát jsem ho trefil.“ Petr Matouš proti „Hrobníku“ Davidu Dvořákovi.

ZA HRDINY DO POSLEDNÍHO DECHU

7. ročníku štafetového Běhu pro válečné veterány okolo republiky na podporu Vojenského fondu solidarity (VFS) se zúčastnil i redaktor A reportu. Uběhl celý 48kilometrový úsek. První ročník se konal v rámci oslav 100 let založení republiky a dosud přitáhl na čtyři desítky složek resortu Ministerstva obrany ČR. Běží se dvanáct dní nepřetržitě 24 hodin, za každého počasí. Letošní ročník ve dnech 8. až 19. května organizovala 22. základna vrtulníkového letectva „Biskajská“ (22. zVrL). Štreku 1 800 km podél hranic si rozdělilo osmnáct útvarů. „Je pro nás klíčové široké veřejnosti připomenout, jak je důležité podporovat válečné veterány, a to jak druhoválečné, tak i novodobé, kterých je v současné době kolem šestnácti a půl tisíc,“ tvrdí hlavní organizátor celoarmádní charitativní akce nadporučík Pavel Eigel z 22. zVrL.

Hlava téměř nefunguje, tělo nevnímá chlad, nohy se hýbou ze setrvačnosti. Reflexy jsou zpomalené natolik, že se neleknete ani srnky, která za tmy vyskočí z lesa těsně před vámi. Hluboko v mysli bliká, že musíte vydržet a předat kolík.

„Nikdy nemůžeme vyjádřit stoprocentní vděk válečným veteránům za to, co pro naši vlast udělali. Běh pro ně je jen malým poděkováním. Respekt patří hlavnímu organizátoru nadporučíku Pavlu Eiglovi,“ říká nadrotmistr Vlastimil Heinz z Hradní stráže. Charitativního běhu, nad nímž převzal záštitu náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Karel Řehka a jedním z patronů byl i druhoválečný veterán, letec RAF plukovník v. v. Jiří Kafka, se zúčastnil i Miloš „Baron“ Prášil, který byl na misích v Afghánistánu raněn. „I v jeho startu spočívala jedinečnost letošního ročníku,“ doplňuje Eigel.

48 km s Hradní stráží

Hodiny v Milířích na Tachovsku ukazují krátce před 15. hodinou, když se poprvé osobně seznamuji s partáký, s nimiž poběžím. Ve svých téměř 51 letech jsem nejstarší. Ruku si podávám s velitelem roty zabezpečení Hradní stráže kapitánem Jiřím Krupičkou, rotmistrem a náčelníkem skladu Pavlem Richterem, rotmistřyní Hedvigou Karafiátovou z oddělení zabezpečení personálu odboru logistiky Hradní stráže. Jako poslední mě vítá vedoucí praporčík roty zabezpečení Hradní stráže nadrotmistr Vlastimil Heinz, velitel našeho úseku.

Než přebereme štafetu od Praporu podpory nasaditelných sil z Rakovníka, házíme příspěvky do kasičky VFS. Pak zaburácí u kostela, kde čekáme, motory aut doprovázejících rakovnickou štafetu. Záhy předává četař Dominik Martínek Vlastimilu Heinzovi štafetový kolík. Musíme doběhnout až do 48 km vzdáleného Rybníka na Domažlicku. Nervozitu rozbíjí kapitán Krupička: „Tak co, jdeme si užít zábavy?“ A my se smíchem vybíháme.

Rozzuřený pes

Na druhém kilometru na nás vyběhl bernský salašnický pes, cenil zuby a štěkal. Naštěstí ho zastavil majitel. „O vítězi by nebylo pochyb,“ hlesne bývalý kickboxer Jiří Krupička.

Každý z nás si užívá chvíle, kdy nese dřevěný štafetový kolík. Heinz, vytrvalec běžající maraton hluboko pod tři hodiny, nabádá, abychom pili. Pavel Richter běží několik metrů před námi, poskakuje, pořizuje si selfička. „Začal jsem běhat při covidu, za čtyři roky jsem zhubl o 60 kilogramů.“

Jsme téměř na hranicích s Německem, na mobilu na chvíli naskočí signál zahraničního operátora. Na 17. km Vlastovi neušlo, že jsem v problémech. Ozývá se bolest holeně. „Jsi v pohodě? Zdá se mi, že začínáš být skleněný.“ Nabízí mi, abych si šel odpočinout do vozu. Zavrtím hlavou, vůz je past. Člověk se rozsedí

a ztvrdne. Náhle bolest ustoupí a já ožívám. „Počasí je dokonalé,“ rozplývá se Hedviga. Půlmaraton je za námi. Hecujeme se, pomáháme si. Vlasta líčí, že poběžíme po rovině, jenže silnice se zvedá. „Promiňte, podíval jsem se na jiný úsek.“

Frajerka Hedviga

Uběhnuté kilometry se podepisují, jen Vlasta mezi námi pobíhá, fotí, natáčí videa a ze běhu odesílá na síť. „Vlasto, kolik máš vlastně plic?“ ptám se. Na 30. km nás opouští Hedviga. Tleskáme jí: „Jsi frajerka!“ Držela s námi i v členitém terénu tempo hluboko pod 6 minut na kilometr. Je vidět, jak moc by chtěla pokračovat, ale nádrž je už prázdná.

Müsli, špagety ani banán už mi nedodávají dost energie. Vlasta mi ze svých zásob dává iontový nápoj. „A pij na něj vodu, ať ti není

Nadrotmistr Vlastimil Heinz (vlevo) přebírá kolík od četaře Dominika Martínka.

Štafeta ve složení (vpředu): Třešňák, Heinz, (vzadu): Krupička, Richter, Karafiátová

špatně.“ Za chvíli pomáhám i já, Jiří Krupička má křeče. Z tašky vytahuji pytlíky magnézia. „Vezmi si, co potřebuješ.“ Jiří se svými 91 kilogramy srdnatě, s tváří plnou potu, bojuje v kopcích. Na 35. km nasedá do vozu. Plácáme ho po zádech.

Anděl na trati

Z Jirky se stává můj osobní pečovatel. Potřebuji kalorickou raketu, nabízí mi arašídové máslo. Několik lžic zapíjím přeslazenou kolou, k tomu do sebe soukám jablečný gel. V okolí Přimdy přichází nekonečný krpál. Stoupání se zakusuje do nohou. Zakazuji si koukat se dál než na krok, nesleduju ani hodinky, jinak bych se psychicky zlomil. Vlasta chvíli běží s Pavlem Richterem a hecuje ho. „Pavle, pojď, to dáš. Jsi skvělý.“ V mžiku je u mě. „Hezký, Petře. Udržuj tempo a pravidelně dýchej.“ Ví, že jsem astmatik. Anděl.

Nezastavuj ani na záchod

Pokořujeme maraton, v nohách je 42 195 metrů. S Pavlem si hurónsky zařveme a on nasedá do vozu. Splnil si sen. Jirka mi na další zastávce

nabízí láhev koly. „Poběží se mu s ní zle,“ zavrhuje nápad Vlasta. Stíhá mě koučovat a přitom už být ve spojení s týmem 25. protiletadlového raketového pluku „Tobruckého“ ze Strakonice, kterému předáváme kolík.

Přeji si, aby Vlasta neběžel tak rychle. Na rovině upalujeme kilák za 5:30 minuty. Čílím se, že nejsem robot. Záhy další šok: Vlasta mi zakazuje zdržovat se u auta, abych neztvrdnul. „Pošli tam jen tři loky a makej dál.“ Nedovolí mi ani odskočit si. Kouknu se k nebesům a věřím, že nám fandí i letci RAF, moji nedostizní hrdinové a morální vzory. Uvědomuji si, jak trpěli, a říkám si, že mně se nic neděje. Poslouchám Vlastu a jedu bez zastavení. Přestávám vnímat čas, podle tmy jen tuším, jak je pozdě.

Předávka vzbudí obec

Náhle se les rozestoupí a vidíme první světla Rybníků. Jsem překvapený, že mě nepohlcejí emoce, jsem v módu autopilota a vnímám jen psy štěkající za plotem. „Tady doleva,“ houkne

VFS mu zachránil syna

Synu velitele roty zabezpečení Hradní stráže kapitána Jiřího Krupičky lékaři ve třech letech diagnostikovali leukemii. A právě ve chvíli, kdy se tátovi zhroutil svět, pomohlo přátelství a respekt. Vlastimil Heinz oslovil brigádní generálku Lenku Šmerdovou, převyprávěl jí neštěstí, které potkalo kamaráda a zanedlouho přišly peníze na léčbu. „Vlastovi, fondu, lékařům a sestráům jsem neskutečně vděčný. Díky nim se náš Jirka směje a prospívá. Už je z něho pořádný pětiletý rošťák,“ říká hrdě Krupička. Podotýká, že mu to změnilo pohled na život. A když byl při štafetě už na limitu, vzpomněl si na kluka. „Sice mám dost, ale to není nic proti tomu, čím si prošel malý Jiří,“ zalesknou se mu oči dojetím. Pak se usměje: „Až ráno obejmu kluka, nic už mi nebude chybět.“

Vlasta a najednou vidím členy naší štafety i nahavený tým ze Strakonice. Na trati jsme oba strávili 4:48,56 hodiny čistého času, tempo na kilák jsme měli v průměru 6:03 minuty. Vlasta předává kolík a běžci mizí ve tmě.

Jdu všem poděkovat: Vlastovi, Pavlovi, Hedvice a Jirkovi, který neváhal mi dát své zásoby, ačkoli je sám potřeboval. Přemáhá mě dojetí. Takhle vypadá opravdové přátelství. Loučíme se a mně je líto, že dobrodružství končí. Čtyřicet osm kilometrů jsem uběhl poprvé v životě. Přesvědčil jsem se, že vojákyně i vojáci umí krýt záda, nejsou sobečtí a za každé situace mají chladnou hlavu. Běželi jsme do posledního dechu pro válečné veterány, pro hrdiny. „Petře, doufáme, že za rok naši štafetu zase posílíš,“ slyším a radostně kývnu. Je mi jasné, že tuhle noc neusnu.

Text: Petr Třešňák,

foto: Markéta Neradová a Hradní stráž

Generál si nestěžoval

Velitel běžeckého úseku Hradní stráže Vlastimil Heinz má blízko k novodobým veteránům, kteří byli na misích v Iráku či Afghánistánu. „Pojí mě s nimi přátelství.“ Vzdálení mu však nejsou ani ti druhováleční. Velmi rád vzpomíná na chvíle s generálem Tomášem Sedláčkem, jehož vozil, když u Hradní stráže začínal jako řidič. „Vždy jsem na něm obdivoval, že se nelitoval a přitom mohl.“ Komunisté hrdinu protinacistického odboje Sedláčka devět let věznili za údajnou velezradu a špionáž. „Bavil mě svými příhodami i suchým anglickým humorem. Byl to člověk, který se ničím a nikým nenechal zlomit. Měl neskutečný nadhled.“ Možná že armádní generál ve výslužbě Tomáš Sedláček z nebes sledoval, jak skvěle Vlastimil Heinz vedl štafetu Hradní stráže.

KBELY A LEŠANY: SEZONA ZAHÁJENA!

„How are you doing?“ obrátil se přátelským tónem na nedočkavě pokukujícího kloučka příslušník Národní gardy z Nebrasky. Na uniformě má napsáno Varejka. „Yes, I am of Czech origin.“ Do slavnostního zahájení 56. sezony v Leteckém muzeu Kbely odtikávaly poslední minuty.

„Na letošní sezonu jsme si připravili řadu novinek – jedna stojí přímo za mnou: je to zrekonstruovaný letoun Northrop F-5E Tiger II, jehož oprava byla dokončena v závěru loňského roku,“ lákal návštěvníky ředitel Vojenského historického ústavu Praha brigádní generál Aleš Knižek. Spolu se slavnostním zahájením muzejní sezony byla otevřena i výstava Rotory nad Afghánistánem, která ukazuje působení příslušníků Vzdušných sil AČR v nelehkých podmínkách vojenských misí ISAF a Resolute Support. V rámci ní tu jako další novinky stojí na ploše dva vrtulníky Mi-24/35. Stroj výrobního čísla 3369 s vyobrazením hlavy tygra symbolizuje příslušnost vrtulníkové letky k asociaci elitních „tygřích letek“ NATO, má na sobě speciální marking připomínající 80. výročí vzniku 311. československé bombardovací perutě RAF. Do loňska ještě létal ve výzbroji Vzdušných sil AČR. Nyní měly vrtulníky otevřený kokpit, kdokoli si do nich mohl vlézt a posadit se za knipl.

Kbelské muzeum, založené v roce 1968 v areálu historického vojenského letiště Praha-Kbely – první letecké základně vybudované po vzniku Československa, patří rozsahem a kvalitou sbírek k největším svého druhu v Evropě. Expozice je zaměřena hlavně na historii československého a českého vojenského letectví. Pro srovnání jsou zde vystaveny také vybrané typy světové významných letadel a kromě toho i množství leteckých motorů, součásti draků letounů, výzbroj, výstroj, stejnokroje, prapory, vyznamenání a další památky, které se vztahují k historii československého a českého letectví. V současnosti má ve sbírkách 275 letadel, řada přitom patří ke světovým unikátům. Téměř sto z nich je vystaveno v krytých halách a 25 v nekrytých expozičních prostorech. Deset letadel a kluzáků můžete dodnes jako potvrzení kvality naší letecké výroby stále spatřit i ve vzduchu, například při zahájení sezony v Leteckém muzeu, během Tankového dne ve Vojenském technickém muzeu Lešany, ale i na jiných leteckých dnech.

Také v Lešanech už byla zahájena nová návštěvnícká sezona. Expozice Vojenského technického muzea VHÚ Praha najdete poblíž Týnce nad Sázavou, v prostoru bývalých dělostřeleckých kasáren mezi obcemi Krhanice a Lešany. Pozor, v okolí zrovna probíhá velké množství stavebních prací, doporučujeme proto zjistit si před cestou uzavírky a objízdné trasy. Návštěva ale určitě stojí za to, v expozici

je více než 700 historických tanků, kanonů, motocyklů, obrněných, nákladních a osobních vojenských vozidel, ale i raketová technika, spojovací a ženijní prostředky a logistický materiál pocházející z období od roku 1890 až do současnosti. Rozsahem a složením sbírek, v nichž je řada světových unikátů, se toto muzeum řadí mezi nejvýznamnější evropské instituce svého druhu.

Jedinečná je zejména sbírka československých vojenských dopravních prostředků (tanků, motocyklů, nákladních a velitelských automobilů) z let 1918–1939 a kolekce domácích kanonů Škoda. Návštěvníckým tahákem jsou tanky

z výzbroje Varšavské smlouvy i NATO. Expozičním pojetím se muzeum hlásí k moderním trendům: každoroční obměna, představování exponátů v pohybu i neúnavné vylepšování výstavních prostor dává návštěvníkům nahlédnout do dějin čs. i světové pozemní vojenské techniky. K tomu patří i tradiční Tankové dny, které se konají vždy poslední sobotu na konci prázdnin. Nezapomeňte!

Text a foto: Jiří Reichl a Filip Tesař

Muzejní expozice Vojenského historického ústavu Praha

Pro návštěvníky

Do obou muzeí je vstup zdarma, tak jako do všech expozic Vojenského historického ústavu Praha. Děti mladší 15 let mohou do expozic pouze v doprovodu dospělé osoby. Do muzea můžete zajet i s kočárkem, do venkovních prostor mají povolen vstup rovněž zvířata, volné pobíhání zvířat je však zakázáno. A pro soukromé účely a bez stativu smíte beze všeho fotografovat. V Leteckém muzeu Kbely je otevřeno od května do září, každý den mimo pondělí od 10.00 do 18.00 hodin. Součástí Leteckého muzea Kbely je i expozice v hangárech Staré Aerovky, které jsou vzdálené cca 900 metrů od kbelského areálu, vchod z ulice Hůlkova. Ve Vojenském technickém muzeu Lešany je otevřeno od 9.30 do 17.30 hodin, v červnu a září pouze o víkendech, v červenci a srpnu denně mimo pondělí. Poslední návštěvník je v obou případech vpuštěn půl hodiny před zavírací dobou.

ZA KULISAMI BĚŽECKÉ LIGY

Nebýt péče v zázemí, závodníci by v Běžecké lize 2024 měli vše o poznání složitější. Ve druhém závodě přeboru resortu Ministerstva obrany se pro 98 atletů ukázal být výborným hostitelem 13. dělostřelecký pluk „Jaselský“ v Jincích. „Běžcům vycházíme maximálně vstříc, ty dva dny jim podřizujeme vše,“ říká vedoucí tamní tělovýchovy kapitán Matěj Picka, šéf organizačního výboru. Vcházíme do tělocvičny. Ukazují nám, kde si vzít prostěradlo a žíněnku. „Pokud nechcete spát na zemi, máme i lehátka a spacáky. Kdybyste cokoli potřebovali, neváhejte se na mě obrátit,“ říká rotmistr Pavel Kuthan.

První příchozí, především z Moravy a vzdálenějších koutů vlasti, se ubytovávají v náhradním prostoru, protože v Jincích mají plno. A to už den před startem. Jiní se zase odhlašují. Právě rušení účasti je největším problémem organizátorů. „Máme objednaný určitý počet čísel s čipy a nenadálé změny vše komplikují. Někteří žádají o start i několik hodin před závodem, nechci je odmítnout, vždyť sport je zdravý,“ míní kapitán Picka. Co organizační tým děsí? „Aby jako loni nedošly zavírací špendlíky,“ směje se a dodává, že všechny stres z něho spadne, jakmile zazní startovní výstřel.

Pozor na auta a kořeny

Doba se překulila do odpoledne a na řadě je prohlídka tratě. Zájemců se ujímá rotmistr Karel Mančal. „Až zítra poběžíte, tady na asfaltové silnici možná bude velký provoz. V centru Jinců je uzávěrka a řidiči jezdí tudy, tak pozor.“ Matěj Picka upozorňuje na další úskalí. „Cesta je rozježděná od traktorů, hrozí zvrtnutí kotníku. A bacha na kořeny v lese.“

Vracíme se do kasáren, kde se z grilu line úžasná vůně. První nedočkavci si berou tácky a přístroje. Natahuje se plátno, aby hokejoví fanoušci mohli sledovat utkání mistrovství světa Česko – Dánsko. Postupem času fandí všichni, z některých jsou trenéři radící, jak na Dány.

Kolem 21. hodiny dorazí po pětihodinové cestě posluchači Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy Ministerstva obrany v Moravské Třebové. „Obětovat dva dny výuky nemůžeme, proto jsme vyráželi, až když skončila škola,“ vysvětluje tělocvikářka Lenka Sontáková.

Snídaně v pět i tlačení u kávovaru

Venku se už setmělo a mnoho běžců si jde lehnout, jen občas někdo zašustí, jak něco s rozsvíceným displejem mobilu hledá v tašce. Za rozbřesku jako první vstává rotmistr Jan Macoun ze Střediska obsluhy výcvikových zařízení Boletice, pozdější vítěz v absolutním pořadí. „Musím si dát gely a rýži. Těsně před startem by bylo už pozdě,“ vysvětluje a jde si ještě lehnout.

V půl sedmé už ze spacáků vylézají téměř všichni. „Vyspal jsem se dobře, i když ne jako ve své posteli,“ tvrdí desátník Ondřej Petr z 31. pluku radiční, chemické a biologické ochrany v Liberci. „A chválím ohleduplnost ostatních,“ přidává se rotmistr František Skalník z Centra zabezpečení oprav v Lázních Bohdaneč. Rotný Karel Radiměský oceňuje, že k dispozici byla lednička. „Naprostý luxus.“

Po ranní hygieně míří většina ke kávovaru, zatímco na konci místnosti Pavel Kuthan s poručíkem Jakubem Szewieczekem krájí banány a pomeranče, které budou k nabídnutí po doběhu. Prostor startu, kam dorazili ti, co ze svých posádek vyráželi až ráno, zdobí dvě houfnice DANA. „Pozor, ať mi střechou neurazíš děla,“ volá Mančal na řidiče autobusu, který projíždí kolem.

Náročnou trať všichni zvládli, všichni si vzájemně gratulují a vyměňují zážitky. Běžci kvitují perfektní servis. Spokojenost holek a kluků je pro organizátory největší odměnou. A štafetu přebírá Raduň na Opavsku.

Text: Petr Třešňák, foto: 13. dp a Petr Třešňák

Noc v tělocvičně? Luxus!

Studenti z Moravské Třebové poslouchali během pobytu v Jincích svou tělocvikářku Lenku Sontákovou na slovo. Večerku partě mladých ve věku 16 až 18 let striktně nenařídila: „Když je zaženu v devět do spacáků, stejně nebudou spát, ale povídáním rušit ostatní. Sami vědí, jak náročná trať tady je a že je v sázce i reprezentace Moravské Třebové.“ Žáci se od běžných vrstevníků liší pokorou a nocleh si v tělocvičně užívají. „Mají za sebou už kurz přežití v lese, noc v tělocvičně je pro ně luxus.“

MODRÉ PŘÁTELSTVÍ

Jakmile se uviděli, drsní chlapi se v momentě objali a mnohým po tváři stékaly slzy dojetí. Setkání „modrých baretů“, bývalých válečných veteránů mírových sil OSN, kteří působili v misi UNPROFOR v Českém Krumlově, provázely silné emoce. Sraz na jihu Čech pořádá Sdružení válečných veteránů ČR od roku 2003 zpravidla na konci dubna, neboť první jednotky odjížděly v tomto měsíci v roce 1992 do zemí bývalé Jugoslávie. Někteří bývalí vojáci se na 21. ročníku potkali poprvé od skončení mise. „Kluci na mě nemohli sehnat kontakt a já na ně neměl rovněž spojení. Pomohla až náhoda,“ pochvaloval si 27. dubna na druhém nádvoří českokrumlovského zámku Josef Sůva.

Při úvodních tónech české hymny se všichni postavili do pozoru a salutovali. Ze tří stovek tváří sálala hrdost, že pomohli psát vojenskou kapitolu s názvem UNPROFOR. „Nejednalo se o lehkou službu. Často se přes nás přehnala palba znepřátelených stran. V Udbině jsme se dostali do dělostřelecké palby a museli se ukrýt mezi futry,“ vzpomíná nynější přednosta vojenského újezdu Boletice plukovník Marian Varga, bývalý příslušník UNPROFOR. A vzápětí dodává, jak se do dveří jejich vozu UAZ zavrtalo několik kulek. „Kdybychom tam neměli železné pláty, mohli jsme dopadnout zle.“

Miny komplikovaly zásobování

Stanislav Grenár měl v Klapavici jako jeden z řidičů Tatry na starosti zásobování. „Jenže to kvůli zaminovanému prostoru často vázlo. Museli jsme vážit a zkoumat každý centimetr. S jídlem nám někdy pomohla gazdžena. Řekla nám, že upeče chleba, když jí obstaráme kvasnice.“ Do mise nastoupil 17. ledna 1994 a jen o čtyři dny zahynul při dopravní nehodě u městečka Udbina Václav Martínek. „Nastoupit na misi, kde

Autonehody i sousedova kráva

I ve válce se musí řešit dopravní autonehody. Jejich šetřením i následnou likvidací byl pověřen právník Miroslav Crhák, který na misi UNPROFOR sloužil v Titově Korenici a v Borje. „Vojenská terminologie dělala občas lidem z pojišťovny problémy, ale nakonec se vše vyřešilo.“

Crhák s kolegy neřešil jen havárie. „Místní se na nás třeba obraceli, když jim sousedova kráva přešla na pozemek a pásla se zde. Vždy jsme je ale odkázali na místní administrativu, takové věci jsme neměli v gesci.“ Přesto si Češi vybudovali velkou důvěru. „Srby v okolí Knina jsme vyzvedávali ukryté v lesích. A utečenci nám věřili, že jejich pobyt druhé straně nevyzradíme.“ Rovněž Češi se podle Miroslava Crháka ocitli nejednou v krizové situaci. „Když v Titově Korenici začaly létat granáty, byli jsme v malém počtu. Řada lidí z naší jednotky byla na dovolené, a když se chtěli k nám vrátit, tak je Chorvaté už nepustili.“ Oslabení tehdy postihlo i zdravotnický personál. „Zůstala nám jen zubní zdravotní sestřička.“

K oceněným patřily i ženy: Maria Mikulová a Monika Kučerová.

právě vyhasl život jednoho z krajanů, mě velmi zasáhlo. Navíc jsem v té době už měl rodinu.“ Ženatí vojáci přemýšleli, jestli na ně žena čeká a zda je u nich doma vše v pořádku. „Tehdy ještě nebyl běžně dostupný internet ani mobily, a tak byl kontakt s rodinou vzácný. Bohužel, dost manželství se rozpadlo,“ doplňuje Šůva, který v misi UNPROFOR působil s přestávkami v letech 1993–1995 a svou manželku znovu viděl až po návratu.

Někteří v náročných horských podmínkách onemocněli. „Dostali zápal plic, v horách nastydli, nebyli na takový chlad zvyklí. Já jsem naštěstí od přírody otužilý,“ vypráví Jaroslav Bartejs, jenž sloužil v Podlapači a Udbině.

Chorvaté: Češi jsou nejlepší na světě

Nejlepším lékem na útrapy bylo přátelství. „Na Plitvicích u ženistů jsme měli výbornou partu, drželi jsme při sobě. Museli jsme, když se začalo střílet, legrace šla stranou,“ tvrdí Bohumil Staněk, jenž byl na misi v letech 1994 a 1995. A přátelství přetrvalo dodnes. „Nemohl jsem dostat lepší dárek k svátku, než bylo setkání modrých baretů v Krumlově,“ podotkl oslavenec Jaroslav Bartejs, který má jmeniny právě 27. dubna. Náladu vojákům někdy zlepšovali i místní. „Třeba Chorvaté říkali, že Češi jsou nejlepším národem na světě,“ dodává Bartejs. O vyslání československého kontingentu rozhodla vláda České a Slovenské Federativní Republiky 16. ledna 1992. Dát dohromady misi UNPROFOR nebylo snadné. Armáda do

Láska nad operačním stolem

Až čtvrtina manželství se během mise UNPROFOR rozpadla. Zrodila se tu však také láska na celý život. V polní nemocnici v Záhřebu se do sebe zamilovali pozdější manželé Zdeňka a Pavel Budinští. Tehdy dvacetiletá Zdeňka Maláčová, která do mise UNPROFOR odjela 23. června 1992, okouzila chirurgického operátora, který polní nemocnici v Záhřebu velel, svými černými očima. „A také tím, jak mně přesně do dlaně podávala chirurgické nástroje. Byla bezchybná,“ vzpomíná současný předseda Sdružení válečných veteránů ČR Pavel Budinský. Zence na Pavlovi zase imponovala jeho přátelská povaha. „I schopnost poradit si v každé situaci. Dodnes se mně líbí, že vůbec nezmatkuje. Za každé situace je nad věcí. Jsme spolu 28 let a seznámení s ním vůbec nelituji, i když mě Pavel občas něčím vytočí,“ zasměje se. Oba viděli ve válce velké utrpení. Vzpomínat na ně ale Pavel Budinský, který je

statutárním zástupcem ve Fakultní nemocnici Motol, nechce. „Vždy jsem se řídil Hippokratovou přísahou a neřešil jsem, koho operuji. Na prvním místě je u mě vždy člověk. Pacientům se empatií snažím pomoci od utrpení,“ podotýká. Zdeňka Budinská, která pomáhala také v Kninu a ve Vukovaru, zažila i radostný okamžik, když v polní nemocnici pomohla na svět přivést miminko. Ve válce životy nejen vyhasínají, ale také se rodí. Porod v kulisách bombardovaného Kninu byl dramatický. „A my pro rodičku potřebovali oxytocin na vyvolání kontrakcí.“ Absurdní situace: zdravotníci vojenské mise potřebovali gynekologický lék. „Musel pro něj vyrazit transportér OT-64,“ vybavuje si Zdeňka Budinská. Dodnes si pamatuje i na rodící maminku. „Nebylo příjemné, když nám říkala, že vůbec neví o osudu svých dalších dvou dětí ani manžela.“ Na jejím výrazu je vidět, jak ji i s odstupem více jak třiceti let válečné hrůzy dojmají. Pak se ale na tváři objeví úsměv. „Miminko se narodilo zdravé, a to nás všechny potěšilo nejvíc.“

té doby totiž neměla se zahraničními misemi žádné zkušenosti.

Balkán místo Afriky

Příprava jednotky se odehrávala ve Výcvikovém středisku mírových sil OSN v Českém Krumlově. Důraz se zde kladl především na průzkumnou, zdravotní, ženijní, střeleckou a psychologickou přípravu. Probíhala

intenzivní výuka angličtiny a vojáci byli seznamováni s kulturními, společenskými a náboženskými poměry v bývalé Jugoslávii. „Výcvik jsme se snažili obohatit o výsadkové i průzkumné dovednosti, díky nimž vojáci získali vyšší schopnost samostatnosti v rozhodování. Rovněž jsme se soustředili na dlouhé pochody do vzdálenosti až 60 kilometrů,“ představuje náplň tehdejšího výcviku někdejší velitel

výcvikové základny, dnes brigádní generál ve výslužbě Vladimír Trněný. Připomíná, že příprava jednotky původně probíhala se zaměřením na mise v Západní Saharě, případně v Kambodži. „Dlouho se však nic nedělo a pomalu se začínala šířit nervozita, jak to vlastně se zasažením jednotky bude. Výcvik praporu si totiž vyžadoval čas, odloučení od rodin a nemalé finanční prostředky. Posléze byla republice nabídnuta účast v plánované misi UNPROFOR na území bývalé Jugoslávie. Ta byla akceptována a OSN s nabídkou kontingentu o síle 500 osob souhlasila i přesto, že požadavek zněl na kontingenty o síle 900 osob. Během dvou dnů po akceptaci nabídky odletěla rekognoskační skupina na území mise a prapor ji následoval přibližně za jeden měsíc,“ líčí Trněný.

Hlavními úkoly po přesunu praporu bylo urychlené budování základen rot, propouštěcích stanovišť (check-pointů) a pozorovacích stanovišť, patrolování a monitorování v prostoru nasazení, ochrana obyvatel chorvatské obce Podlapača, doprovázení konvojů s humanitární pomocí, případně konvojů s uprchlíky, monitorování uložení zbraní ve skladech ze strany vojsk tzv. RSK (Republiky Srbská Krajina), dohled nad distribucí humanitární pomoci a v neposlední řadě monitorování dodržování podmínek příměří stanovených smlouvou.

Kněz si musel sehnat kostel

Výcvik byl ale zaměřený i na psychickou odolnost. Některé metody si dodnes pamatuje tehdejší náčelník oddělení přípravy a bývalý předseda jihočeské organizace Sdružení válečných veteránů podplukovník ve výslužbě Tibor Horváth. „Některé kluky jsme odvezli na samotu, kde se vůbec nic nedělo, a dali jim úmyslně málo toaletního papíru, abychom vyzorovali, jak zvládají situace, když nemají k dispozici běžný standard. Krásně tak vykrytalizovaly jednotlivé povahy.“ Připomíná ještě jeden test. „Nafingovali jsme drsnou autonehodu, kdy se řidič při ní jako by napíchl na volant a kolem něj rozházeli prasečí střeva, která působila jako

lidská. Kolem jsme naaranžovali plno krve. Kluci museli prokázat, že si se vším poradí.“ V Českém Krumlově probíhalo i školení tiskových mluvčích. Samostatnosti se učil i kněz Tomáš Holub, nynější druhý biskup plzeňský. Musel si během chvíle najít kostel a vše si připravit a obstarat na mši. Měl takové podmínky, jaké na něho čekaly ve válečném konfliktu. Proč volba ohledně výcviku padla na Český Krumlov? „Domnívám se, že klíčovou roli hrála blízkost výcvikového prostoru Boletice i příznivé kapacitní ubytovací podmínky pro vojáky z povolání v Českém Krumlově i v Boleticích. A příslušníci zdejšího bývalého 56. motostřeleckého pluku měli také zkušenosti z výcviku kurzů OT-64, které byly páteří bojovou technikou praporu,“ míní Vladimír Trněný.

Před gáblíkem na věž

Čas při českokrumlovském setkání pokročil. Ale tradice, že váleční veteráni vystoupají na věž zdejšího zámku, se musela dodržet i letos. Oficiální verze praví, že vojáci si chtějí dokázat, že s fyzickou na tom nejsou zle ani ve

starším věku a zdolají 162 schodů, aby se zapsali do pamětní knihy. Zlí jazykové ale tvrdí, že výstup a prezentace v pamětní knize slouží k tomu, aby pořadatelé měli přehled o tom, kolik přesně obědů mají na Olšině po setkání objednat. Někteří před gáblíkem ještě zajdou do Regionálního muzea v Českém Krumlově, kde na provizorním plátně běží záběry z mise UNPROFOR. Vidět sama sebe s odstupem více než třiceti let vyvolává v sále všeobecné veselí. A úsměvy se na tvářích veteránů objevují na Olšině. Nad gulášem s knedlíkem i vychlazeným pivem probírají své zážitky z mise UNPROFOR. U pěnivého moku vzpomínají raději na humorné příhody. Všichni září spokojeností, že si mohou popovídat, poškádlit se. „Tak zase za rok. Už se moc těšíme,“ loučí se většina z nich. Přátelství modrých baretů je pevné a nezlomné. Jako jejich vůle, když v misi působili...

Manželky zůstaly samy, na děti i na opravy

Jsou hrdinkami stejně jako jejich manželé. Pro manželky vojáků, kteří působili pod hlavičkou Mírových sil OSN v bývalé Jugoslávii,

Pavel Budinský, předseda Sdružení válečných veteránů ČR, s manželkou Zdeňkou

Uniforma pořád imponuje

Michalu Novotnému ukončilo misi narození syna. „Napsala jsem mu, že jsem v jiném stavu a lékař těhotenství vyhodnotil jako rizikové. Proto se vrátil, dlouho jsme o miminko marně usilovali,“ líčí Eva Novotná. Na manžela je hrdá. „Modrý baret je respektovaný symbol. Kluci, dnes již zralí muži, jsou právem hrdí, že u nich mohli být,“ podotýká. Když si její muž obleče uniformu, stává se z něj opět voják, což jí imponuje. „A dělá maximum pro to, aby se do ní vešel,“ zasměje se. Na setkání modrých baretů obdivuje pevné přátelství. „Manžel se dodnes pravidelně stýká s jejich velitelem Pavlem Papežem či Dušanem Pasiarem. Na Vánoce anebo na narozeniny si vždy volají. Kluci se považují za rodinu.“ Na setkání modrých baretů jezdí Novotní i se synem a pokaždé se pro ně jedná o výjimečnou událost.

bylo odloučení těžkou zkouškou. Najednou byly na vše samy: na děti, na domácnost, na opravy. Některé děti navíc tatínky po jejich návratu nepoznávaly. Stesk tišily dopisy nebo ve smluveném čase hovor na pevnou linku. Eva Novotná, jejíž manžel Michal Novotný sloužil od října 1994 do května 1995 v Titově Korenici, však podotýká, že na telefon nebylo dostatek soukromí. „Armáda mi volala do zaměstnání a vše probíhalo, jako bychom mluvili do vysílačky. Ze sluchátka se ozvalo: ‚Máte dovoleno mluvit, přijímáte hovor? Příjem, mluvejte.‘ Vše se odehrávalo s odposlechem přes třetí stranu. Důvěrné věci tedy probírat nešlo,“ podotýká. „Dnes si to mladá generace zvyklá na mobily už neumí představit, ale s mužem jsme museli na vteřinu přesně být u telefonu, abychom se slyšeli,“ vzpomíná paní Marcela. Ženy sužoval

strach o muže a vyčerpávala je starost o všechno možné. „Pokud nepomohli rodiče, musely jsme samy vozit děti k lékařům, léčit je a opravovat věci v domácnosti, což vždy u nás dělal muž,“ dodává.

„Já mám od narození kutilské vlohy, a tak když něco nefungovalo, uměla jsem si bez problémů poradit,“ tvrdí naopak Helena Grenárová, členka Československé obce legionářské. Svému muži se snažila všemožně přilepšovat. „Po řidičích autobusů, kteří neustále pendlovali mezi Českou republikou a bývalou Jugoslavií, jsem Standovi posílala čerstvé buchty i kypřicí prášek, aby si mohli upéct chleba.“

Rok bez manžela strávila i Anna Bartejsová. „Nebylo to jednoduché, musela jsem se starat o tři kluky ve věku 19, 13 a 11 let.“ Nejstarší syn se potatil. Nejdřív nastoupil k Hradní stráž

Vojákyňe rozdávaly čokoládu

Hrůzy, které kolem sebe denně viděly ve válečném konfliktu v bývalé Jugoslávii, vnímaly ještě citlivěji než jejich mužští kolegové. Na misi UNPROFOR byly i vojákyně. Patří mezi ně i dvě Slovenky, nadrotmistřyně ve výslužbě Maria Mikulová a praporčice ve výslužbě Monika Kučerová. Obě 27. dubna v Českém Krumlově na setkání modrých baretů obdržely Pamětní medaile. „Ocenění pro nás znamená hrozně moc, je to srdeční záležitost,“ shodly se. Mikulová tvrdí, že díky mládí se s tragédiemi vyrovnávala snáze. Jako čtyřřadvacetiletá sloužila v Daruvu v letech 1994 a 1995 u ženistů. „Slováci i Češi věnovali pozornost hlavně dětem. Obstarávali jsme jim jídlo, na přilepšenou dostávaly čokoládu a jiné pamlsky.“

Její kolegyně Monika Kučerová také citlivě vnímala strádání nejmenších. „Slováci společně s Čechy tady pomohli mnoha lidem. Oba národy se tak výrazně zapsaly do evropské historie.“ Během ročního působení u spojařů v letech 1995 a 1996 bojovala nejvíce se steskem po rodině. „Každý den mi chyběli mí nejbližší, stejně jako kamarádi.“ Maria Mikulová v armádě strávila 29 let, je ale ráda, že misi absolvovala. „Díky ní jsem do běžného života získala větší nadhled.“

a později odjel na misi KFOR. Vzájemná láska i zarpullost, jakou některé manželky příslušníků UNPROFOR prokázaly, však pomohly vše překonat. Vztah některých svazků je nyní možná pevnější, než byl před začátkem mise.

Text: Petr Třešňák, foto: Museum Fotoatelier Seidel a Petr Třešňák

TENIKRÁT V NORMANDII...

Mohutné námořní vylodění na francouzském pobřeží v červnu 1944, navíc kombinované se vzdušnou výsadkovou operací tří divizí, bylo největší invazí v historii. Je sympatické, že operace s krycím označením Overlord je i součástí českých vojenských dějin a že naše červenobílá vlajka s modrým klínem na památnících vylodění ve francouzském Arromanches a v jihoanglickém Portsmouthu vlaje zcela právem.

Svobodník 3. praporu 16. pěšího pluku 1. pěší divize US Army Samuel Fuller z Los Angeles viděl, jak se na vojáky jeho jednotky řítí hořící nákladní auto plné munice, jehož řidič ležel zastřelen s hlavou na volantu. V tomto okamžiku se jeden odvážlivec vrhl do kabiny a strhl nákladní vůz z pláže dolů k vodě. To však zaplatil životem. Jakmile vozidlo vjelo do moře, ihned explodovalo.

„Přestal jsem se ovládat,“ prohlásil Fuller později o pocitech, jež následovaly. „Stříleli jsme pak na všechno. Byli jsme hnáni panikou, hrůzou. Nikdy jsme se přitom nedívali padlým do tváří. Stačilo, abychom pohlédli na jejich boty – černé Němců, hnědé Američanů.“

Stalo se během úterý 6. června 1944 v Normandii, v dnes již legendární D-Day na invazní pláži, která záhy dostala přezdívku „krvavá Omaha“. Dodejme, že budoucí úspěšný hollywoodský filmový režisér Fuller vše přežil a válku zakončil v západočeském Sokolově...

Zapomenutí hrdinové

Podobných dramatických okamžiků zažilo onoho dnes již čítankového dne mnoho amerických, britských a kanadských vojáků. Po vylodění na francouzských plážích po dramatickém přesunu z poražené Francie v červnu 1940 toužili celé čtyři roky i českoslovenští vojáci z Čs. samostatné obrněné brigády ve

Velké Británii (Czechoslovak Independent Armoured Brigade Group). Nebylo jim to však v případě operace Overlord dopřáno, protože se brigádě stále ještě nedostávalo plných tabulkových stavů a také vycvičených doplňků za předpokládané bojové ztráty. Proto se první příslušníci tabulkově redukované brigády začali vylodovat na území Francie až 31. srpna 1944 a brigáda samotná se zapojila až o měsíc později na počátku října 1944 do bojů při obléhání početné německé posádky v přístavu Dunkerque.

Přesto se rodáci z Čech a Moravy v řadách prosledových invazních jednotek objevili. Šlo především o dobrovolníky v americké, britské

Pravoslav Kubišta

Jan Fořt

Vojáci americké 2. pěší divize po vylodění, kdy je ještě čekala dlouhá válečná pouť, kterou zakončili v české Plzni.

a kanadské armádě, kteří se z různých důvodů nestali příslušníky čs. zahraniční armády. V řadách kanadských jednotek bojovali i četní němečtí antifašisté z českého pohraničí – trvejme na tomto termínu, protože i soudobé organizace tzv. sudetských Němců stále ve svém zpracování historie v podstatě ignorují ty, kteří aktivně vystupovali proti hitlerovskému nacismu. Asi jsou pro ně tito antifašisté i dnes stále málo „sudetští“...

Bohužel o těchto bojovnících tak toho do dnes mnoho nevíme. Podobné to je i s českými mládenci v amerických uniformách. Bojovali i mezi výsadkáři 82. a 101. výsadkové divize, kteří v noci z 5. na 6. června invazi svým masovým seskokem zahajovali. Byl mezi nimi i student Jan Fořt – rodák z Domažlic (* 20. 12. 1922), který jako výsadkář padl v Normandii, ale o něm i o jeho smrti nám chybí dosud podrobnější zpráva.

Kdo byl první?

Tuláci po internetu se možná opakovaně setkali s články, které halasně hlásí, že prvním československým vojákem, který se vylodil na normandských plážích, byl nadporučík

Miloš Knorr. Není to však pravda, přestože tento vynikající důstojník a vlastenec, který ve Velké Británii prošel i speciálním bojovým a parašutistickým výcvikem, zažil při invazi opravdové peklo. Rodák ze Slezské Ostravy (* 20. 9. 1918) sloužil tehdy v rámci spolupráce s britskou armádou u jejího 43. předzvědného pluku (43rd Reconnaissance Regiment). Ten se měl vylodit až ve druhé vlně 19. června 1944 z lodi Derrycunihy, ale vše komplikovalo rozbourané moře u pláže SWORD, a proto bylo rozhodnuto, že se loď přesune k invazní pláži UTAH. Bouře vše dál zdržovala a nakonec ráno 24. června 1944 došlo v 7.40 hod. pod kýlem lodi k výbuchu miny, kterou předtím shodil jeden z německých nočních stíhačů. Loď se rozlomila na dvě části! Válečný deník pluku uvádí 183 mrtvých a 120 zraněných. Byl mezi nimi i Miloš Knorr, který se tak do bojů mohl zapojit až později. Nakonec tak Knorra předběhl jiný český důstojník se speciálním bojovým a parašutistickým výcvikem – kapitán Pravoslav Kubišta. Jihočeský rodák (* 11. 8. 1913 Dobrá Voda u Českých Budějovic) byl rovněž jako Knorr se souhlasem prezidenta Beneše uvolněn

„po dobu války“ ke službě v britské armádě. Tehdy sloužil u 9. měřického pluku Královského dělostřelectva (9th Survey Regiment). A právě s touto jednotkou se 7. června 1944 ráno ocitl Kubišta na pláži SWORD a zúčastnil se dobývání Caen. Den před ním se zde mezi prvními vylodil v čele commandos legendární lord Lovat se svým osobním dudákem Billem Millinem, který přes zákaz nasazování dudáků do první linie svou hrou povzbuzoval spulbojovníky. Dodejme, že Kubišta ukončil válku se svým plukem v severním Německu.

Pilot z Buenos Aires

Hned za kapitánem Kubištou „navštívil“, nikoliv však dobrovolně, Normandii v sobotu 10. června 1944 dvaadvacetiletý pilot 312. čs. stíhací perutě rotný Jindřich Konvička. Rodák z Frýdku odjel již jako tříletý s rodiči do Argentiny, kde se v době dospívání jako student obchodní školy v Buenos Aires poprvé dostal k pilotnímu výcviku. V době války jako dobrovolník byl v listopadu 1941 přijat ve Velké Británii do čs. zahraniční armády. V řadách Royal Air Force potom prodělal náročný výcvik pro stíhací letce.

Pro svůj divoký způsob létání, kdy jen v průběhu služby u 313. a 312. čs. stíhací perutě měl v roce 1944 čtyři havárie a byl třikrát zraněn, získal od kolegů u československých perutí poněkud ironickou přezdívku „piloto famoso“.

Mimořádné události se nevyhnul ani zmíněného 10. června při hlídce nad vyloďovacími prostory v Normandii. Kolem šesté hodiny večer se v mracích srazil s německou stíhačkou Bf 109, kterou temperamentní „Čechoargentinec“ pronásledoval přes výzvu rádiem, aby se vrátil ke své skupině. Německý letoun šel k zemi a Konvička s těžce poškozeným Spitfirem MK 940 DU-J musel nouzově přistát v Lamanšském průlivu poblíž Caen asi pět mil od břehu. Vzhledem k velké intenzitě provozu u normandských břehů si však Jindřich ve vlnách příliš dlouho nepobyl. Vylovila jej britská loď ze služby Air Sea Rescue a po ošetření v nemocnici se pohřešovaný Jindřich, kterému byl německý Messerschmitt přiznán jako pravděpodobně zničený, 18. června vrátil ke své jednotce.

Ochránci invazních pláží

Právě českoslovenští letci přinesli na naši straně nejvýznamnější vklad do invaze v Normandii, když se operace zúčastnily na letounech Spitfire LF.Mk.IXC především tři perutě československého stíhacího wingu (No 134

Czechoslovak Wing) ze základny Appledram, vzdálené necelé čtyři kilometry jihozápadně od Chichesteru v Západním Sussexu.

Úkolem čs. stíhačů, jimž za invaze velel zkušený pilot třiatřicetiletý rodák z Moravského Písku W/Cdr Tomáš Vybíral, DFC, který se v červnu 1940 ještě ve Francii podílel na sedmi vzdušných vítězstvích, bylo především poskytovat letecký kryt vyloďovaným vojskům. Své úkoly v první a rozhodující fázi invaze splnili Čechoslováci velice úspěšně. Od 6. června do 3. července 1944, kdy byl wing převelen k obraně Velké Británie, provedli čs. piloti dohromady 1877 bojových vzletů a v několika leteckých utkáních nad invazními plážemi vyřadili z boje 13 nepřátelských stíhaček. Při útocích na pozemní cíle připadlo na jejich konto nejméně 50 zničených nebo poškozených vozidel, od štábních automobilů, přes nákladní a obrněné vozy, až po tanky.

Nejúspěšnějším pilotem československého wingu byl se třemi vzdušnými vítězstvími dvadvacetiletý Otto Smík z Bratislavy, který bohužel zahynul již 28. listopadu 1944 nedařle nizozemského Zwolle jako velitel britské 127. stíhací perutě.

Stojí i za zmínku, že ve dnech 28. a 29. června 1944 čs. perutě dokonce operovaly přímo z dobytého území Francie. Šlo o polní letiště B-10 u obce Plumetôt v Normandii, které bylo v blízkosti frontové linie. Byl to vskutku

historický okamžik, kdy naši letci opět stáli na půdě Francie, kterou před čtyřmi lety za velice dramatických okolností museli v době Hitlerových válečných triumfů opustit.

Nesmíme zapomenout ani na noční stíhače z československé letky u slavné britské 68. noční stíhací perutě a rovněž na osádky 311. čs. bombardovací perutě, která s letouny Liberator GR Mk.V operovala z jihoanglické základny Predannack. Jejím úkolem byla letecká uzávěra Lamanšského průlivu, aby spojenecké invazní loďstvo nebylo ohrožováno německými ponorkami a hladinovými plavidly. Perutě objevila a útočila na několik německých ponorek, které se snažily ohrožovat plynulý proud posil dopravovaných po moři, a jednu z nich prokazatelně potopila.

Invaze do Normandie spolu s navazující sovětskou operací Bagration, která proběhla ve dnech 22. června až 29. srpna 1944, jasně definovala neodvratnou porážku hitlerovského Německa. Bohužel nacistický fanatismus způsobil, že válka na evropském kontinentu trvala ještě několik měsíců a přinesla další krev a utrpení dosud neosvobozených částí Evropy. Mnoho štěstí však nepřinesl vytoužený konec války, jak známo, ani našim hrdinům z Normandie, kdy se necelé tři roky poté stali psanci ve vlastní zemi...

Text: Jindřich Marek, foto: sbírky VHÚ

Miloš Knorr

Otto Smík

6/2024

dukla**sport**

PRÍLOHA

3000 m pŕ:
8:22,68 min.

REKORDNÍ STÝPL

TOMÁŠ HABARTA POKOŘIL ČAS
DUŠANA MORAVČÍKA Z ROKU 1972!

Foto: CPA

ZLATÁ TRETRA: VADLEJCH DRUHÝ ZA WEBEREM, PŘEKÁŽKÁŘKA JÍCHOVÁ TŘETÍ V LETOŠNÍM MAXIMU

Oštěpař Jakub Vadlejch si svůj třetí triumf na Zlaté tretře nepřipsal. V Ostravě, v rámci mítinku zlaté kategorie Kontinentální tour, jej 28. května přehodil Němec Julian Weber, úřadující mistr Evropy.

Nejlepší český atlet poslední doby po první sérii výkonem 86,08 vedl, jeho největší rival však následně předvedl pokus dlouhý 87,26, jenž se v nepříliš ideálních oštěpařských podmínkách (chladno a větrné počasí) ukázal být nepřebohatelným. Prohrál s ním o 118 centimetrů.

„Poslední roky jsem tady házel spíše méně než více, takže 86 metrů považuji za solidní výkon,“ prohlásila hvězda armádního klubu Dukla v rozhovoru pro Českou televizi.

Soutěž oštěpařek opanovala podle předpokladů úřadující mistryně světa Haruka Kitaguchiová z Japonska pokusem těsně za šedesát metrů (60,47). Nejlepší z kvarteta duklaček byla na bramborové pozici Nikola Ogrodníková za 59,34 metru.

V cíli mohla být Nikoleta Jíchová s dosaženým časem spokojena.

DOKONALÝ ROZJEZD PŘI DIAMANTOVÉ LIZE V DAUHÁ

Před startem na Zlaté tretře se Jakub Vadlejch představil na Diamantové lize v Dauhá. A vstup do olympijské sezony zvládl skvostným způsobem. Oštěp poslal do vzdálenosti 88,38 metru a poprvé v kariéře slavil na populárním katarském mítinku vítězství.

V předchozích dvou letech skončil vždy druhý. Vloni o pouhé čtyři centimetry za svým největším rivalem Níradžem Čoprou z Indie, olympijským vítězem z Tokia. Tentokrát třiatřicetiletý

Jakub Vadlejch poslal v Ostravě oštěp za 86 metrů.

Mokrá dráha vítkovického stadionu sedla Nikoletě Jíchové, která na čtyřstovce překážek doběhla třetí, navíc si časem 55,20 vytvořila sezonní maximum. „Jsem ráda, že jsem po zranění na začátku května už měla víc sil v konci. I jsem to rychle rozběhla. Projev byl mnohem lepší než při prvních dvou startech v Polsku a ve Francii,“ těšilo dlouhovlasou blondýnu.

Na stejné trati se bohužel nevedlo Vítu Müllerovi, za 49,99 skončil až osmý. Totožné umístění zaznamenali na hladké stovce sedmatřicetiletý sprinter Jan Veleba (10,55) a čtvrtkař Patrik Šorm (46,27). Oba v nejlepších osobních výkonech sezony. Ty si naopak nevylepšili na dvoustovce Tomáš Němejc (5.) ani Ondřej Macík (7.).

Mezi miláři se překvapivě představil čerstvý český rekordman na 3 000 metrů překážek Tomáš Habarta i jeho parťáci z Dukly, specialisté na trať 1 500 metrů, Jakub Davidík s Janem Frišem. Zatímco Davidík v posledním kole odstoupil, Friš a Habarta si vytvořili velmi pěkné osobní rekordy. První jmenovaný zaběhl čas 3:37,82, druhý 3:39,16.

atlet pražské Dukly v sektoru dlouho dominoval. Nejdelší pokus zaznamenal ve třetí sérii. Čopra však zbraně nesložil a v závěrečném minifinále tří nejlepších oštěpařů zaútočil. Za Vadlejchem zaostal o pouhé dva centimetry (88,36)! Zlepšil se i třetí Anderson Peters z Grenady (86,62). Jen pro zajímavost: český oštěpař tak snížil skóre vzájemných soubojů s Čoprou na 10:11. „Katar jako vždy perfektní závod. Krásné počasí, teplo. Všechno bylo

Dukláci ve výsledcích

Muži:

100 m (vítr 0 m/s): 1. De Grasse (Kan.) 10,10, 2. Forde (Jam.) 10,17, 3. Jacobs (It.) a Blake (Kan.) oba 10,19, ...5. Stromšík 10,37, **8. Veleba 10,55.**

200 m (+0,4 m/s): 1. De Grasse 20,09, 2. Hudson (Jam.) 20,56, 3. Mitchell-Blake (Brit.) 20,63, 4. Kubelík 20,71, **5. Němejc 20,74, ...7. Macík 20,96.**

400 m: 1. Gardiner (Bah.) 44,39, 2. Doom (Belg.) 44,44, 3. Bailey (Jam.) 44,93, **...6. Krsek 45,76, 8. Šorm 46,27.**

1 500 m: 1. Riva (It.) 3:33,53, 2. Pallitsch (Rak.) 3:33,59, 3. McCann (Ir.) 3:34,32, ...12. Boketta 3:37,28, 13. Friš 3:37,82, **15. Habarta 3:39,16.**

400 m př.: 1. Sibilio (It.) 48,25, 2. Guček (Slovin.) 48,37, 3. Abakar (Kat.) 48,76, **...8. Müller 49,99.**

Oštěp: 1. Weber (Něm.) 87,26, **2. Vadlejch 86,08**, 3. Peters (Gren.) 78,60, 4. Konečný 76,01, **...6. Jílek 73,82, 8. Florian 69,00.**

Ženy:

400 m př.: 1. Peetersová (Niz.) 54,31, 2. Nielsenová (Brit.) 54,81, **3. Jíchová 55,20.**

Oštěp: 1. Kitaguchiová (Jap.) 60,47, **2. Sičaková (ČR) 60,42**, 3. Vilagošová (Srb.) 60,21, **4. Ogrodníková 59,34, ...6. Železná 56,74, 7. Gillarová 54,26, 8. Tabačková 53,68.**

připravené na to hodit daleko. Jako vždy jsme s Níradžem předvedli fantastický souboj. Rozhodly dva centimetry. Jsem za to rád. Je to trošičku revanš za loňský rok,“ usmíval se při hodnocení atlet Dukly.

Text: Pavel Král, foto: CPA

MLADÍK HABARTA PŘEKONAL NA STÝPLU LETITÝ ČESKÝ REKORD!

Oslnil. Mladík Tomáš Habarta je od 18. května 2024 novým českým rekordmanem v běhu na 3000 metrů překážek. Dvacetiletému atletovi, který v Dukle hostuje ze Slavie Uherské Hradiště, se na mítinku v Chorzówě povedl husarský kousek, když z tabulek nejlepších výkonů vymazal čas Dušana Moravčíka z roku 1972! Ten nový má hodnotu 8:22,68 minuty. Habarta, který s běháním začínal až ve čtrnácti, si tím vysloužil řadu obdivných gratulací, i od svého dnes již pětasedmdesátiletého předchůdce. „Volal mi hned druhý den. Velmi mě to potěšilo. Úsměvně je, že nepoužívá vůbec internet, nemá ani počítač. Dozvěděl se to ze zpráv. Sehnal si na mě číslo, pogratoval a s upřímností řekl, že je hrozně rád, že jsem ho překonal. Ptal se mě také na trénink a osobní rekordy. Vyprávěl i o tom, jak běhal on a jak začínal. Byl to moc příjemný telefonát,“ poznamenal Habarta, jenž vousatý stýplařský zápis překonal o 1,2 vteřiny.

Byl pro vás Moravčíkův výkon z tak dávné doby uvěřitelný?

V jeho podání to byla fantazie. V roce 1972 nebyli na světě ani mí rodiče. (směje se) Jinak se také trénovalo. Obdivuhodné.

Upřímně. Čekali jste vy v Polsku tak dobrý čas?

Rozhodně ne rekordní.

Týden před tím jste v Karlsruhe zaběhl 8:26,21. Formu jste tedy musel cítit...

Po návratu ze soustředění v Americe byly tréninkové ukazatele velmi dobré, začal jsem se posouvat po nějakých pěti vteřinách. V Německu mi o kousek unikl limit na mistrovství Evropy, ale věděl jsem, že tam byla rezerva. Naštěstí se nám povedlo sehnat další závod. Bylo třeba to v Polsku rozběhnout rychleji, nebát se toho. Běžel jsem podobně, jen ten první kilometr byl rychlejší.

Nahrálo vám do karet i počasí a úžasný stadion?

Bylo fajn, že se nezávodilo ve velkém horku. Běželo se před devátou hodinou večer stejně jako v Karlsruhe. Jediné, co mi trochu vadilo, byla skutečnost, že tam nemají tartan, ale mondo. Přišlo mi to hodně tvrdé.

Měl jste úžasný finiš. Vaše silná stránka, že?

Na stýplu je vždycky lepší, když máte síly ještě na konci. Jsou tam překážky, v cíli nikdo nechce plandat nohama. To je pak strašný pocit. Velkou roli hraje hlava.

Tartan vám vyhovuje víc. Kam by šel tedy čas ještě stlačit?

O tom se mi nechce polemizovat. Každý závod je jiný, velmi rozhodují podmínky.

Po příchodu do Dukly působíte ve skupině Hakima Saleha. Šlo jistě o velmi dobré rozhodnutí...

V Hradišti jsem trénoval sám. Jít do Prahy, mezi tak dobré borce, byl pro mě obrovský impuls. Jsem tu s Damiánem Víchem, který pro mě byl vždycky vzor, Filipem Sasínkem, Honzou Frišem a dalšími. Díky fungování v této skupině přišlo tak výrazné zlepšení. Od minulého roku jsem se posunul o dvacet sekund, což je na této úrovni skvělé.

Prozradíte něco o vašich vytrvaleckých začátcích?

Rok jsem hrál házenou. S běháním jsem začínal v roce 2018, prvního stýpla jsem absolvoval o rok později. Bylo to v dorostu. Dva kilometry jsem dal za 6:20, což byl v této kategorii čtvrtý čas v republice. Pak jsem to šel podruhé za 5:55 s pádem na příkopu. Tam se ukázaly první předpoklady pro tuto náročnou disciplínu.

Nelze nenakousnout účast na olympiádě v Paříži...

K ní schází ještě dalších téměř osm vteřin. Každý sportovec o tom sní, ale nechci se k tomu nějak upínat. Spíše by mě to svazovalo.

Text: Pavel Král, foto: CPA

Nový tréninkový domov našel Tomáš Habarta na Julisce.

VOJENSKÁ
ZDRAVOTNÍ
POJIŠŤOVNA

Nejohodnotnější výsledek z atletů Dukly zapsala na 31. ročníku Memoriálu Josefa Odložila oštěpařka Nikol Tabáčková. Na vítězství jí stačil výkon 58,79 metru. Více ji určitě potěšil zisk důležitých bodů do světového žebříčku. Tabáčkové hod ze 3. série byl pro soupeřky nedostižný. Druhá Norka Sigrid Borgeová na ni ztratila přes tři a půl metru (55,07). Šestadvacetiletá svěřenkyně Jana Železného tak poprvé v kariéře ovládla Memoriál Dany Zátopkové. To ji sice potěšilo, nicméně velkou

ODLOŽILŮV MEMORIÁL: TABÁČKOVÁ ZAPSALA VÍTĚZSTVÍ V OŠTĚPU

radostí neoplývala. „Vítězství je sice hezké, ale spokojená jsem tak středně. Je to takové hořkosladké. Pět let usiluju o šedesátimetrovou hranici, ale stále je to jen okolo, i když výkon se počítá. Na Evropu nejedu, a tak cílím na olympijské hry. Sbíráám body, ještě mám před sebou několik závodů. Snad to vyjde,“ řekla k nejbližším plánům.

Bronzový mítink Kontinentální tour jen těsně předcházela mistrovství Evropy v Římě, i proto jej některé hvězdy armádního klubu Dukla vynechaly. Jmenovat lze oštěpaře Jakuba Vadlejcha, Nikolu Ogrodníkovou, překážkářku Nikoletu Jíchovou či čtvrtkaře Patrika Šorma s Pavlem Maslářem.

Vít Müller se rozhodl pro odlišnou variantu. Čtyřstovku překážek zaběhl za 50,05, což stačilo jen na 4. místo. Při hodnocení netajil, že před odjezdem do Itálie čekal lepší čas. „Spokojen nejsem vůbec. Chtěl jsem si zaběhnout

sezónní maximum, ale jsem ještě asi zmaten ze Zlaté tretry, kde jsem ztratil rytmus. Dnes jsem byl opatrnější, přesto mi v závěru chyběla síla. Ani čtvrté místo není dobré, potřebuji body do rankingu, a toto mi moc nepomůže,“ konstatoval posmutněle.

Hlavní disciplínu, běh na 1 500 m, v němž Josef Odložil získal v roce 1964 stříbrnou medaili na OH v Tokiu, vyhrál Keňan Mathew Kipchumba Kipsang (3:38,20). Za zmínku však stál i výkon teprve šestnáctiletého Filipa Toula, jenž časem 3:40,98 překonal vlastní český dorostenecký rekord.

Na Julisce zazářil i další mladík. Osmnáctiletý Petr Meindlschmid si v dále vytvořil krásný osobák 792 centimetrů, což je zároveň i nová hodnota českého juniorského rekordu.

Text: Pavel Král, Jaroslav Cícha, foto: Jiří Kottas

NOVÉ ATLETICKÉ DRESY VE ZNAMENÍ OŠTĚPŮ

Z osmatřiceti československých a českých atletických medailí z olympijských her jich hned dvanáct vybojovali oštěpaři. A tak není divu, že právě toto atletické náradí dominuje nové kolekci dresů, které naši sportovci obléknou již na červnovém mistrovství Evropy v Římě a poté i v srpnu na olympijských hrách v Paříži. Nový design, který navrhl Denis Koutník, byl představen symbolicky u pražské Petřínské rozhledny členy bronzové smíšené štafety z loňského mistrovství světa.

Od loňského roku obléká české atlety španělská značka Joma. „Dostali jsme od ní příslib, že budeme mít přístup k nejlepšímu materiálu a designová kolekce bude unikátní,“ prozradil předseda Českého atletického svazu Libor Varhaník. Svaz ve spolupráci s designérem Koutníkem připravil kolekci s oštěpařskou symbolikou a poprvé také s nápisem Czechia.

A jak vypadají? Především vyvolají spoustu vzpomínek, připomínají totiž zlatý úspěch oštěpařky Barbory Špotákové na hrách v Pekingu 2008. Na dresech je pět modrých pruhů a vpravo jeden zlatý, což symbolizuje památný pekingský závod Špotákové, kdy právě šestým hodem vybojovala nejvzácnější kov. Na jiných dílech jsou zase jen dva zlaté oštěpy na počest dvou aktuálních světových rekordmanů Špotákové a Jana Železného.

A co je pro závodníky na dresu nejdůležitější? „Aby byl rychlý,“ zavtipkoval Patrik Šorm a pokračoval vážněji. „Líbí se mi, že má nějaký podtext, a u holek se mi líbí, že je průsvitný,“ pokračoval dobře naladěný čtvrtkař Dukly Praha. „Doufám, že se jednou i my zapíšeme do dějin a i o nás bude dres,“ dodal Šorm.

Text: Jaroslav Cícha, foto: CPA

Čtvrtkař Patrik Šorm při póze v novém dresu

SMŮLA PŘI ŠTAFETĚ NA BAHAMÁCH. OLYMPIJSKÁ MÍSTENKA UNIKLA O POUHÝCH 9 SETIN...

Pořádný kopec smůly si vybrala na 6. ročníku závodu World Realys na Bahamách česká štafeta čtvrtkařů. Na podniku, kde se rozdělovala místa pro olympijské hry v Paříži, skončila sestava Matěj Krsek, Vít Müller (Dukla), Michal Desenský, Patrik Šorm (Dukla) třetí, tedy na první nepostupové příčce. O pouhých 9 setin vteřiny...

Jedním z klíčových momentů opravného běhu na druhém úseku byl nešťastný seběh Víta Müllera, kvůli čemuž předával až jako čtvrtý. „Udělal jsem tam bohužel obrovskou chybu. Nechal jsem se zavřít od běžce z Barbadosu, který následně zpomalil, a já ho musel obíhat.

Nevěděl jsem moc kudy, byl jsem furt zavřený. Stálo mě to síly i ve finiši,“ litoval Müller při hodnocení na webu Českého atletického svazu. Nic ale ještě ztraceno nebylo. Michal Desenský pozici udržel pro finišmana Patrika Šorma. Ten se potřeboval probít na postupovou druhou příčku. V cílové rovině předběhl Zambijce, na cílové šachovnici však těsně nestačil na Poláka. „Dělal jsem maximum. Lépe to vymyslet nešlo. Prvních dvě stě metrů jsem se nechtěl zbláznit v hlavě, připravoval jsem se na závěr. Už jsem ho skoro měl, chyběl kousíček,“ mrzelo ho. Nezdar přišel i ve štafetě na 4×100 metrů, kde Duklu reprezentovali Ondřej Macík a Jan

Veleba. Konečné šesté místo bylo daleko za postupovými pozicemi.

V mixu Češi do opravného běhu na 4×400 metrů nenastoupili. V rozběhu, do něhož zasáhli Müller se Šormem společně s Terezou Petržilkovou a Ladou Vondrovou, z toho byla 4. příčka. Šance na účast na OH v Paříži v této disciplíně přesto žije díky dosaženému času při loňském MS v Budapešti. Rozhodne o tom až umístění v TOP listu.

Text: Pavel Král

VÁLEČNÝ VETERÁN LIDINSKÝ VĚŘÍ, ŽE NA PŘÍŠTÍ PARALYMPIÁDĚ TRAP UŽ SCHÁZET NEBUDE

V době, kdy teprve pronikal do tajů brokové střelby, ohlásil touhu vybojovat si účast na paralympiádě v Paříži 2024. Válečný veterán Miroslav Lidinský si však velký sen zatím splnit nemůže, i když patřičnou výkonnost má. Disciplína para trap se zatím nestala součástí programu her.

„Mezinárodní paralympijský výbor dosud neuvolnil volné sloty na medaile. Brzdí nás skutečnost, že se na úkor jiného sportu či disciplíny musí najít dvě sady pro kategorie PT2 (postižení dolních končetin) a PT3 (postižení horních končetin),“ vysvětluje příčinu reprezentant z Dukly Hradec Králové. „Jde už spíše o politickou hru. Věřím, že se to rychle pohne. Prezident ISSF Luciano Rossi má blízký kontakt s italským para trapem, což může mít na uspořádání celé záležitosti výrazný vliv,“ je přesvědčen.

Startu pod pěti kruhy by se rád dočkal, přestože mu v době konání další paralympiády v Los Angeles bude 55 let. „Půjde o jasný cíl,“ přitakává.

Lidinský býval policistou a příslušníkem Útvaru speciálních operací. V roce 2007 přišel při bojové akci v Afghánistánu o nohu při průzkumu zákopů. Protitanková střela mu pod ní explodovala. Kvůli hrozbě infektu došlo na řízenou amputaci. Jeho život se rázem proměnil. Byla mu vyrobena nadstandardní protéza, postupně si začal plnit sportovní touhy. Nejprve golfové (stal se i vicemistrem Evropy), poté

lyžařské. V roce 2018 dokonce startoval na zimní paralympiádě v Pchjongčchangu! „Teď už nelyžuji. Vypověděly mi záda,“ usmívá se. Veškeré úsilí nyní vkládá do střelby, na asfaltové terče pálí ostošest. V Dukle si jej v roce 2019 vzal pod křídla Robin Daněk, posléze další bývalý reprezentant Kamil Ploc. „Intenzivně jsme se zaměřili především na techniku. Mám vytvořeny skvělé podmínky a hlavně cítím, jak se zlepšuju,“ těší ho.

Zraje i mentálně. „Hlava musí být v kondici, dělá výsledek. To vám řekne každý střelec. Vždy je potřeba se dobře nastavit. Ať už jde o samotnou koncentraci, ale i dané podmínky, počasí či jiné okolnosti,“ podotýká.

Para trap má naprosto identická pravidla jako trap klasický (125 terčů v kvalifikaci s následnou vyřazovací částí pro šestici nejlepších). „Coby hendikepovaní máme tři druhy kategorií. Já patřím do PT2. Ze srandy si říkáme rýmíčkáři, protože naše postižení je nejméně závažné. Ve zbývajících dvou jsou vozíčkáři a kluci, co střílí jen jednou rukou. Můj velký kamarád Martin Tomek je dokonce světovým rekordmanem. Dokázal trefit 115 terčů ze 125, což je výkon doslova neuvěřitelný.“

Držitel medaile Karla Kramáře za hrdinství je rovněž prezidentem České střelecké asociace hendikepovaných. I v této funkci se snaží odvádět maximum. „Snažíme se vytvářet takové podmínky, aby se pušková, pistolová a zvuková střelba pořád rozvíjely. Na rok 2024

plánujeme velkou náborovou kampaň zahrnující účast na různých akcích, kde chceme náš sport propagovat. Samozřejmě ve spolupráci s Českým střeleckým svazem,“ objasnil vize rodák z Chlumu u Třeboně.

Miroslav Lidinský v akci

Text: Pavel Král, foto: ASC Dukla

ČTYŘI TÝMOVÉ MEDAILE PRO BROKAŘE DUKLY Z ME, NEJCENNĚJŠÍ MÁ VANĚK

Sportovní střelec Pavel Vaněk z Dukly Hradec Králové získal společně s Jiřím Liptákem a Janem Palackým (oba Olymp) na mistrovství Evropy v brokové střelbě titul v disciplíně trap trio! Ve finále v italském Lonatu porazili Velkou Británii 6:4.

Po vítězné kvalifikaci, v níž každý odstřílel 50 terčů, Češi v semifinále vyřadili Turecko 6:2 a zvládli i mnohem napínavější souboj o zlato. „Sami jsme si to trochu zdramatizovali, ale nakonec se to povedlo. Myslím, že jsem odvedl dobrou práci. Dokázali jsme se výborně zastupovat,“ konstatoval třicetiletý Vaněk.

Titul v týmech je pro něho alespoň dílčí náplastí za nesplnění hlavního cíle, s nímž do Itálie vyrážel společně s Davidem Kosteckým. Pokusit se v individuálním závodě vystřílet kvalifikační místo pro olympijské hry v Paříži. „Podle představ to nevyšlo. Musím myslet dál a dělat maximum, aby to klaplo pro ty příští.“ Ve stejné disciplíně se vedlo i skeetařům Tomášovi Nýdrlemu a Martině Kučerové. Oba si pověsili na krk stříbro. Muži ve složení Nýdrle, Korčák, Tomeček podlehl ve finále Polsku 7:3, ženy (Kučerová, Šumová, Šindelářová) nestály na Německo (4:6).

Nýdrle zabodoval s Radkem Prokopem i v klasické týmové soutěži, když společně s Danielem Korčákem skončili třetí.

Češi si k bronzu pomohli skvělým závěrem. Čtvrté Německo mělo rovněž 359 bodů, jenže

horší výsledek z poslední položky. V ní naopak Nýdrle, Prokop a Korčák sestřelili všech 75 terčů, což rozhodlo v jejich prospěch.

Text: Pavel Král, foto: ASC Dukla

Zlatí střelci – zleva Jan Palacký, Jiří Lipták a Pavel Vaněk

SUVERÉNNÍ VÍTĚZSTVÍ. OSMA DUKLY OVLÁDLA VESLAŘSKÉ PRIMÁTORKY

Osmiveslice Dukly Praha podle předpokladů obhájila v rámci 111. ročníku pražských Primátorek loňské prvenství. Na nejslavnějším českém veslařském závodě si tak připsala už 42. vítězství.

Posádka ve složení Dalibor Neděla, Jakub Podrazil, Jan Cincibuch, Tomáš Šišma, Jan Fleissner, Filip Zima, Daniel Nosek, Václav Baldrián s kormidelnicí Zuzanou Vabrouškovou projela cílem s téměř desetivteřinovým náskokem před lodí VK Slavia Praha.

Populární dvoukilometrový závod provázela nečekaná komplikace. Těsně před nájezdem

mezi bójky, zhruba po 500 metrech, vynesl proud Duklu do dráhy mnichovské posádky, hrozil střet a start bez pevných bloků se musel opakovat. „Hodně foukalo, nebylo to úplně jednoduché. Je to obrovská zkušenost,“ přiznala po závodě Vabroušková, pro níž se v osmnácti letech jednalo o premiérový start v osmě ASC. S úlevou následně dodala, jak moc je za vítězství šťastná.

Strok Dalibor Neděla si součinnost v lodi velmi pochvaloval. „Pro Zuzku to bylo v těžkých podmínkách náročné. Cením si, že všechno nakonec hlavou skvěle zvládla. Posádka měla

obrovskou chuť. Celou dobu jsme se hezky hecovali. Kuba Podrazil mě parádně podpořil zezadu. Když se řeklo: Nástup!, tak se do toho šlo. Pro Duklu jsme zcela zaslouženě získali další titul,“ těšilo ho.

Mezi skifaři se ve finále objevilo pouze jméno Marka Diblíka. Favorizovaný Jan Potůček, obhájce prvenství z loňského ročníku, už v rozjíždce neprojel bójkou a do dalších bojů nepostoupil. Diblík nakonec skončil stříbrný za pardubickým lehkovážníkem Milanem Viktorou.

Text: Pavel Král, foto: CPA

ME VE VODNÍM SLALOMU: FIŠEROVÁ PÁTÁ NA KAJAKU

Páté místo vybojovala na evropském šampionátu ve vodním slalomu ve slovinském Tacenu v kategorii K1 Tereza Fišerová z armádního klubu Dukla. Místo ve startovní listině na olympijských hrách v Paříži si však zajistila vítězka kvalifikace Antonie Galušková (USK), která ve finále obsadila osmé místo. Cenné kovy pak brali dukláci v hlídkách.

Ze tří kajakářů Dukly postoupila v individuálním závodě do dvanáctičlenného boje o medaile pouze Fišerová z osmého místa, ale ta po nevydařené domácí nominaci již o místo pro Paříž bojovat nemohla. Kvalifikaci kajakářek vyhrála naprosto přesvědčivě, o téměř pět vteřin, česká reprezentantka Galušková. Naopak neuspěla Kateřina Beková, ve stejné kategorii mužů neprošel z kvalifikace ani Jakub Krejčí.

Jediná konkurentka Galuškové v boji o nominaci na OH Beková v kvalifikaci vypadla, a tím bylo rozhodnuto. Debutantce na velké seniorské akci Bekové se kvalifikační jízda nepovedla

a bylo jasné, že to na finále stačit nebude. Nakonec obsadila 27. příčku. K ohrožení Galuškové přitom potřebovala být nejlepší Češkou a získat nejhůře stříbro.

Šestadvacetiletá Fišerová zajela finále čistě, na bronzovou pozici jí po bojovném výkonu nakonec scházelo pouze 1,35 vteřiny. Z triumfu se radovala Klaudia Zwoliňská z Polska.

Medailové žně v hlídkách

Medailově se čeští kajakáři blýskli v závodě hlídek. Jakub Krejčí spolu s Jiřím Prskavcem a Víttem Přindišem vystoupili na nejvyšší stupeň, Kateřina Beková a Tereza Fišerová, s nimiž jela Antonie Galušková, získaly bronz.

V této disciplíně se dařilo i kanoistkám. Tereza Knebllová a Martina Satková (obě Dukla) projeily společně s Gabrielou Satkovou (USK) náročnou trať bez jediného zaváhání a před druhými domácími Slovinkami vyhrály o osm vteřin. „Myslím, že žádná jízda nevyjde podle plánu,

Kajakářka Tereza Fišerová byla po projetí cílem se svým výkonem spokojena.

ale každou krizovou situaci jsme vyřešily,“ řekla Tereza Knebllová a Martina Satková přidala: „Už jsme spolu závodily se sestrou na mistrovství Evropy i mistrovství světa a tady jsme si přibraly Terku. Je důležité jet jako tým, a to se podařilo,“ těšilo ji.

Text: Jaroslav Cícha, foto: Jakub Duřt

Králem bílé stopy 2024 je sněhová obojživelnice Ester Ledecká. V anketě Svazu lyžařů České republiky o nejlepšího lyžaře či snowboardistu triumfovala před snowboardcrossačkou Evou Adamczykovou a běžcem na lyžích Michalem Novákem.

ŠESTÝ TRIUMF! KRÁLEM BÍLÉ STOPY 2024 JE ESTER LEDECKÁ

Jednou ta, podruhé ona. Skoro již tradiční záležitost. Od roku 2018 se na trůnu pravidelně střídají dvě zimní královny z armádního klubu Dukla – Ledecká s Adamczykovou (dříve Samkovou). STR si nyní připsala šesté prvenství. Slavnostního vyhlášení v O2 universe se kvůli neodkladným povinnostem bohužel nezúčastnila. Cenu za ni přebíral Michael Georgiev, vedoucí trenér lyžování v Dukle Liberec, jejíž barvy Ledecká dlouhé roky hájí.

Devětadvacetiletá trojnásobná olympijská vítězka zářila především ve druhé polovině sezony. V té první ji limitovaly zdravotní potíže, podle zjištění lékařů prodělala zřejmě černý kašel.

Poté ale na svazích řádila. Na snowboardu proměnila ve vítězství všechny tři individuální závody, v nichž se ve Světovém poháru představila. Na lyžích se v březnu po dvou letech vrátila na pódium 3. místem v super-G v norském Kvitfjellu a příslušnost k absolutní špičce korunovala vítězstvím ve stejné disciplíně ve finále SP v rakouském Saalbachu.

Kromě hlavní kategorie se rovněž předávala ocenění nejlepším závodníkům jednotlivých sportovních úseků Svazu lyžařů ČR. Do lyžařské Síně slávy vstoupil travní lyžař Jan Němec, patnáctinásobný mistr světa v tomto sportovním odvětví.

TĚSNĚ POD STUPNI. VRAŠTIL SE ŠIMÁNKEM NA ME OPĚT BRAMBOROVÍ

Pět posádek Dukly se představilo na mistrovství Evropy ve veslování v maďarském Szegedu. České naděje se tradičně nejvíce upínaly k lehkému dvojskifu Miroslav Vraštil – Jiří Šimánek. Ne náhodou. Na loňském šampionátu v Bledu skončili čtvrtí. Připomeňme rovněž bramborovou pozici z olympijských her v Tokiu či pátou příčku z předloňského mistrovství světa v Račicích. Medaile z velké mezinárodní akce jim bohužel těsně unikla i tentokrát, když cílem projeli jako čtvrtí. Titul suverénním způsobem obhájili Švýcaři Jan Schaeuble a Raphael Ahumada Ireland. Česká posádka startovala do finále z nepříliš výhodné dráhy číslo 1. V polovině dvoukilometrové trati však figurovala na výborné druhé pozici! Jenže poté zrychlili Italové i Norové. Vraštila se Šimánkem nakonec v cíli dělilo od bronzu 2,37 vteřiny.

„Jirka měl týden před odjezdem střevní potíže a chvíli vypadalo, že sem ani nepojedeme. Není to totiž mistrovství republiky, kde můžeme startovat bez formy a stejně vyhrájeme. Pokud nejste stoprocentní na akci, jakou je Evropa, tak si moc neškrtnete. Takže jsme rádi, že jsme se z toho vyhrabali. Jedná se pro nás o dobrou

výchozí pozici před dalšími závody, respektive olympijskými hrami,“ poznamenal při hodnocení Miroslav Vraštil.

Dodatečná kvalifikace úspěch nepřinesla

Vraštil se Šimánkem budou jedinou veslařskou posádkou Dukly, která se na letním vrcholu v Paříži představí. Rozhodla o tom květnová dodatečná kvalifikace v Lucernu. Na ní startovaly

tři lodě: Jakub Podrazil na skifu, dvojka bez kormidelníka Dalibor Neděla, Tomáš Šišma a nově složená posádka párové čtyřky Jan Cincibuch, Jan Potůček, Jan Čížek a Jan Fleissner.

Do finále se probojovali jen Neděla se Šišmou. Pátá příčka však na olympijskou místenku nestačila.

Text: Milan Novotný, foto: CPA

Miroslava Vraštla s Jiřím Šimánkem dělilo od bronzu 2,37 vteřiny.

JUNIOR BAŽANT MÁ EVROPSKÉ STŘÍBRO V CROSS COUNTRY!

Kryštof Bažant, juniorský biker hájící barvy Dukly Praha, vybojoval po vynikajícím výkonu na evropském šampionátu v cross country v rumunském Cheile Gradistei stříbrnou medaili. Úspěch ale mohl být pro českou reprezentaci ještě výraznější, protože ještě v polovině posledního kola byli v první trojici jezdců hned dva čeští reprezentanti, když na druhém místě byl David Friedel v přímém kontaktu s vítězem závodu Danem Hougsem z Dánska a s mírným odstupem několika sekund je následoval Bažant. Bohužel, defekt zadního kola připravil Davida o téměř jistou medaili a možná

i o mistrovský dres. V tomto okamžiku měla vedoucí trojice náskok na čtvrtého v pořadí téměř minutu.

„Kluci měli jednoznačnou taktiku soustředit se na start a jít dopředu. To se naplnilo hned v úvodu a v podstatě od této chvíle jsme měli úplně na čele Davida (Friedela) a Kryštofa (Bažanta), který startoval až z páté lajny a s číslem 54 se dotáhnul do první desítky hned v zaváděcím kole. V prvním kole se pak postupně dostal až na čelní pozici. Kryštof je ryzí talent, výborně zvládl průjezd startovním polem, což je velmi těžká věc v případě tak rychlého závodu. Stříbro mu je skvělou odměnou,“ ocenil Bažantův výkon kouč Viktor Zapletal.

Text: Jaroslav Cícha, foto: ASC Dukla

Junior Kryštof Bažant vybojoval na náročné trati stříbro.

Výsledky – Král bílé stopy 2024:

1. Ester Ledecská 37 b.,
2. Eva Adamczyková 12 b.,
3. Michal Novák (vš. Dukla Liberec) 3 body

Trenér roku:

Marek Jelínek

Junior roku:

Laura Záveská

Jednotlivé disciplíny:

alpské disciplíny – Ester Ledecská, běh na lyžích – Michal Novák, freestyle lyžování – Diana Cholenská, severská kombinace – Jiří Konvalinka, skok na lyžích – Roman Koudelka, snowboarding – Eva Adamczyková, travní lyžování – Martin Barták, para lyžař – Miloš Dušek

Text: Pavel Král, foto: Svaz lyžařů ČR

Zemřel kajakář

Viktor Podloucký

V řadách Dukly zavládl smutek. Ve středu 15. května náhle zemřel ve věku 73 let Viktor Podloucký, bývalý zmocněnec ministra obrany pro sportovní reprezentaci, výborný kajakář a dlouholetý člen armádního sportovního centra Dukla.

Jeho úspěšnou kariéru ozdobila především účast na XXI. olympijských hrách v Montrealu v roce 1976. Čtyřikrát startoval na mistrovství světa, získal neuvěřitelných 21 titulů mistra Československa. Na Dukle působil i v trenérské funkci kanoistů, a to v letech 1985 až 1993.

Čest jeho památce!

Text: pk, foto: archiv

V souvislosti s možností, aby výjimečně vykonával výdělečnou činnost voják z povolání, se na portálu objevují dotazy na možnosti pronájmu nebo podnájmu bytu vojákem z povolání. Dnes se na jeden takový dotaz podíváme.

Dotaz:

Dobrý den,

platí pro podnájem bytu podle § 2275 občanského zákoníku stejné pravidlo jako pro pronájem bytu podle § 2235 občanského zákoníku, tedy že voják nepotřebuje souhlas služebního orgánu podle § 47 odst. 3 zákona o vojácích z povolání a výdělečná činnost je považována za správu vlastního majetku?

Děkuji Vám za odpověď

Odpověď:

Neplatí...

V prvním případě (pronájem bytu – § 2235 občanského zákoníku) se nejedná o živnost (§ 3 odst. 3 písm. a) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání). Tuto výdělečnou činnost je možno považovat (**pokud se jedná o byt ve vlastnictví vojáka**) za správu vlastního majetku ve smyslu ustanovení § 47 odst. 3 zákona o vojácích z povolání, ke které **voják nepotřebuje souhlas služebního orgánu**.

Ve druhém případě (podnájem – § 2275 občanského zákoníku) jde jednoznačně o výdělečnou činnost ve smyslu ustanovení § 47 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, ke které **voják potřebuje písemný souhlas služebního orgánu**, protože **nespravuje svůj vlastní majetek**, ale vykonává výdělečnou činnost formou podnájmu bytu třetí osobě, který není v jeho vlastnictví (kde je sám v nájmu). V tomto případě nerozhoduje, zda a jak velký zisk je podnájemem získán. Uvedené ustanovení se navíc v řadě případů v současnosti populární „sdílené ekonomiky“ ani nepoužije, byť jde jednotlivé druhy právních vztahů jen velmi těžce bez bližšího posouzení odlišit. Právě z tohoto důvodu je souhlas potřebný.

Redakce IKP

18. ročník pochodu Českou Kanadou v kanadách 80. výročí letecké bitvy nad Jindřichohradeckem

KDY:
7. 9. 2024

KDE:
Víčice (okr. Jindřichův Hradec)

TRASY:
36 km a 25 km

Kontaktní e-mail:
ceskoukanadou@seznam.cz

REGISTRACE:
www.pochodckk.eu

STARTOVNÉ:
600,- / 150,- Kč

Kontaktní tel.:
+420 725 804 496

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce: Tychonova 1, 160 01 Praha 6

Grafická úprava: Jiří Král
Jazyková korektura: Tierra Illan, Kamil Novák, Milena Krejsová

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Tisk: TISK CENTRUM, s. r. o.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 29. 5. 2024
Toto číslo vyšlo dne: 17. 6. 2024

Foto na titulní straně: Jan Kouba

KONTAKTY DO REDAKCE

Filip Tesař (spolupracovník redakce)
telefon: 973 200 145
mobil: 606 710 643
e-mail: tesarf1@army.cz

Petr Třešňák (redaktor)
telefon: 973 200 152
mobil: 724 380 769
e-mail: tresnackp@army.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
telefon: 973 215 549
mobil: 606 604 733
e-mail: deckerovaj@army.cz

Jiří Král (grafik)
telefon: 973 215 612
e-mail: kralj1@army.cz

Elektronická podoba A reportu
je umístěna na **www.army.cz**

LÉTO S VOLAREZOU

Využijte nabídky připravených pobytů rekreací
v tuzemských zařízeních Volarezy.

**Zvýhodněné ceny pobytů zahrnují u hotelů Měřín a Bedřichov
bezplatné využívání našich Aquaparků s tobogány,
divokou řekou, vířivkou a dětským brouzdalištěm.**

- Pobyty dětí do 2 let zdarma.
- Pobyty dětí do 12 let se slevou.
(cca 40 % z ceny dospělého účastníka DR)
- Možnost stravování formou polopenze nebo plné penze.
- Dětské animace v ceně pobytu.
- Nástupní dny na pobyt v pondělí.

Rezervace pobytů a uplatnění žádostí:

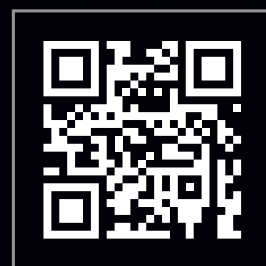
tel.: 201 633, e-mail: dr@vlrz.cz, podatelna@vlrz.cz

STAŇ SE JEDNÍM Z NÁS

OPERÁTOR SPECIÁLNÍCH SIL
ZPRAVODAJSKÉ ZABEZPEČENÍ
LOGISTICKÉ ZABEZPEČENÍ
IT SPECIALIZACE

SPECIALNISILY.ARMY.CZ